

PROGETTO "PUNTO INFORMATIVO CAMPO SICURO"

Guida pratica per l'informazione dei rischi
specifici dell'agricoltura dedicato al
personale straniero operante nell'azienda
agricola

"CONCETTI GENERALI"
ALBANESE: AGRI – SOLUTION

In collaborazione con:

Konceptet e përgjithshme të Sigurisë dhe të Shëndetit në Punë

TERMINOLOGJIA E PËRDORUR NË SIGURI

TRAJNIMI = ADDESTRAMENTO

Të gjitha aktivitetet që kanë për qëllim që tju mesojnë punëtorëve përdorimin e duhur të pajisjeve, makinerive, impianteve, substancat, pajisjet, madje edhe pajisjet mbrojtëse dhe procedurat e punës.

DËMI = DANNO

Ndryshim, i përkohshëm ose i përhershëm, i organizimit, ose i një pjesë të organizimit dhe të funksionimit të tij.

PUNËDHËNËSI (DL) = DATORE DI LAVORO (DL)

Subjekti mbajtes i marrëdhënies së punës me punonjësin. Ka përgjegjësinë e kompanisë ose të njësisë së prodhimit, ushtron kompetenca vendimmarrëse dhe vendos për shpenzimet.

MBIKQYRES = DIRIGENTE

Person i cili, për shkak të aftësive profesionale dhe të pushtetit hierarkik, zbaton detyrat e punëdhënësit duke organizuar punën dhe mbikëqyr atë.

PAJISJET MBROJTËSE INDIVIDUALE (DPI) = DISPOSITIVI DI PROTEZIONE INDIVIDUALI (DPI)

Të gjitha pajisjet e percaktuara për tu veshur dhe për tu mbajtur nga punonjësi me qëllim që ta mbrojnë atë kundër një ose më shumë rreziqeve që mund të rrezikojnë sigurinë dhe shëndetin gjatë punës, dhe çdo shtesë apo mjet i projektuar për këtë qëllim. PAJISJET MBROJTËSE INDIVIDUALE janë për shembull: këpucë për parandalimi aksidenti, dorashka, kapele, etj

DOKUMENTI I VLERËSIMIT TË RREZIQEVE (DVR) = DOCUMENTO DI VALUTAZIONE DEI RISCHI (DVR)

Hartuar detyrimisht nga Punëdhënësi me qëllim që të vlerësojë rreziqet. Duhet të ketë një datë të caktuar dhe të përmbajë: raportin e vlerësimit të rrezikut; përshkrimin e masave të parandalimit dhe mbrojtjes së rreziqeve, kolektive dhe individuale; Programin e zbatimit të masave për përmirësimin dhe procedurat e verifikimit dhe monitorimin e efektivitetit dhe efikasitetit të tij.

TRAJNIMI = FORMAZIONE

Procesi edukativ nëpërmjet të cilit ju mesohet punëtorëve dhe subjekteve të tjera që bëjnë pjesë në sistemin e parandalimit të rreziqeve dhe të mbrojtjes në punë, njohuri dhe procedura të nevojshme për përvetësimin e aftësive për kryerjen në siguri të detyrave të tyre gjatë punës edhe për identifikimin, reduktimin dhe menaxhimin e rrezikut.

INFORMACION = INFORMAZIONE

Të gjitha aktivitetet që kanë për qëllim ofrimin e njohurive të nevojshme në identifikimin, reduktimin dhe menaxhimin e rreziqeve në vendin e punës

AKSIDENT = INCIDENTE O QUASI - INCIDENTE

Ngjarje e pa dëshiruar, mund të shkaktojë dëmtimin e pronës apo të personave. Aksidenti që prodhon vetëm dëme materiale është quajtur "aksidenti i deshtuar". Është quajtur gjithashtu "ngjarje paralajmëruese" sepse nëse ajo është përsëritur disa herë mund të jetë shenjë e një rreziku serioz.

DËMTIMI = INFORTUNIO SUL LAVORO

Ngjarje e dëmshme që ndodh papritmas dhe papritur gjatë punës, që mund të shkaktojë vdekjen,

paaftësi të përhershme (të pjesshëm ose të përgjithshme), paaftësi të përkohshme (të pjesshëm ose të përgjithshme) që sjell pamundesinë për të punuar (përkufizimi i sigurimit) ku njihen të gjitha karakteristikat e mëposhtme: Rëndësia klinike (kriteri i dëmit); lidhja midis shkakut dhe efektit (kriteri i shkakut); dëmi për një kohë të shkurtër nga ngjarja (në mënyrë kronologjike).

SËMUNDJA PROFESJONALE = MALATTIA PROFESSIONALE

Sëmundje specifike, e cila vepron gjithmone në mënyrë graduale dhe progresive, shkaktohet nga cilësia e punës mund të identifikohen në një faktor të rrezikshëm të pranishëm në vendin e punës.

MJEKU KOMPETENT (MC) = MEDICO COMPETENTE

Emërohet nga punëdhënësi dhe bashkëpunon për vlerësimin e rreziqeve, kryen mbikëqyrjen shëndetësore dhe të gjitha detyrat e tjera sipas TUSL (Testo unico sulla sicurezza sul lavoro "Testi unici mbi siguresen në punë"). Duhet të përmbushë kualifikimet dhe kërkesat e referuara në nenin 38 të TUSL.

RREZIK = PERICOLO

Veti apo cilësi të brendshme e një faktori specifik që mund të shkaktojë dëm.

PERGJEGJES = PREPOSTO

Person i cili, në bazë të aftësive profesionale dhe kufijtë e fuqisë hierarkike, mbikëqyr punën dhe siguron zbatimin e direktivave të marra, duke kontrolluar ekzekutimin e saktë nga punëtorët; ka fuqinë e iniciativës.

PARANDALIM = PREVENZIONE

Të gjitha dispozitat ose masat e nevojshme për të parandaluar ose zvogëluar rreziqet profesionale në lidhje me shëndetin e popullatës dhe të mjedisit të jashtëm.

MBROJTJA = PROTEZIONE

Set i masave dhe i pajisjeve, kolektive apo individuale, që shërbejnë për të reduktuar ekspozimin ndaj rrezikut.

PËRFAQËSUES I PUNONJËSVE PËR SIGURINË (RLS) = RAPPRESENTANTE DEI LAVORATORI PER LA SICUREZZA (RSPP)

Personi i zgjedhur ose i emëruar për të përfaqësuar punëtorët në lidhje me aspektet e shëndetit dhe sigurisë gjatë punës.

PËRGJEGJËS PËR PARANDALIMIN DHE MBROJTJEN (RSPP) = RESPONSABILE DEL SERVIZIO DI PREVENZIONE E PROTEZIONE (RSPP)

Person i cili ka kapacitetin dhe kërkesat profesionale të nenit. 32 të TUSL caktuar nga punëdhënësi, të cilit i përgjigjet, për të koordinuar shërbimin e parandalimit dhe të mbrojtjes nga rreziqet. (SPP).

MBIKQYRJA SHËNDETËSORE = SORVEGLIANZA SANITARIA

Të gjitha akteve të mjekësore, që kanë për qëllim mbrojtjen e shëndetit dhe sigurisë të punëtorëve, në raport me mjedisin e punës, kundër faktorëve të rreziqeve profesionale dhe metodat e zhvillimit të aktivitetit të punës.

PARANDALIMI DHE MBROJTJA (SPP) = SERVIZIO DI PREVENZIONE E PROTEZIONE (SPP)

Të gjithë personat, sistemet dhe mjetet, të jashtëm ose të brendshëm të kompanisë, për qëllim parandalimin dhe mbrojtjen nga rreziqet profesionale për punëtorët.

MENAXHIMI I SISTEMIT TË SIGURISË NË PUNË (SGSL) = SISTEMA DI GESTIONE DELLA SICUREZZA SUL LAVORO (SGSL)

Sistem organizativ i kompanisë që synon të sigurojë arritjen e objektivave për shëndetin dhe për sigurinë, duke kërkuar, përmes strukturimit dhe të menaxhimit, të maksimizojë përfitimet duke minimizuar shpenzimet.

TESTI UNIK (TUSL; Dekreti legjislativ n 81/08) = TESTO UNICO

Ligji i Konsoliduar mbi shëndetin dhe sigurinë në vendin e punës janë të gjitha rregullat e përfshira në Dekretin Legjislativ 9 prill 2008, n. 81 që në Itali ka reformuar, mbledhur, harmonizuar, dhe anuluar, dispozitat e diktuar nga shumë rregullore të mëparshme mbi sigurinë dhe shëndetin në vendin e punës në mënyrë që të përshtati dispozitat normative me përparimin e teknologjisë dhe sistemin e organizimit të punës.

VLERËSIMI I RREZIKUT (VDR) = VALUTAZIONE DEI RISCHI (VDR)

Vlerësim global dhe i dokumentuar i të gjitha rreziqeve për shëndetin dhe sigurinë e punëtorëve të pranishëm në organizatën në të cilën ata ofrojnë aktivitetet e tyre, i projektuar për të identifikuar parandalimin dhe mbrojtjen e duhur, dhe për të zhvilluar programin e masave për të siguruar përmirësimin e nivelit të shëndetit dhe sigurisë.

MASAT E PËRGJITHSHME PER MBROJTJEN E SHENDETIT TE PUNTOREVE (ART. 15 DEKRETI LEGJISLATIV NR. 81/2008)

- a) Vlerësimi i të gjitha rreziqeve për shëndetin dhe sigurinë.
- b) Programimi i parandalimit duke synuar një kompleks që integron vazhdimisht parandalimin e kushteve teknike të prodhimit dhe të organizimit të kompanisë në ndikimin e faktoreve të ambientit të punës.
- c) Eliminimi i rreziqeve në lidhje me njohuritë e fituara sipas progresit teknik dhe, kur kjo nuk është e mundur, reduktimi i tyre në minimum.
- d) Në lidhje me parimet ergonomike në projektimin e vendeve të punës, në përzgjedhjen e pajisjeve dhe në përcaktimin e metodave të punës dhe të prodhimit, edhe për të minimizuar punën monotone dhe të përsëritur.
- e) Reduktimin e rreziqeve në burim të tyre.
- f) Zëvendësimi i çfarë është e rrezikshme dhe çfarë nuk është, apo është më pak i rrezikshëm.
- g) Kufizimi në minimum i numrit të punëtorëve që janë, ose që mund të jenë të ekspozuar ndaj rrezikut.
- h) Përdorimi i kufizuar i lendeve kimike, fizike dhe biologjike në vendin e punës.
- i) Prioritet i masave të mbrojtjes kolektive kundër masave të mbrojtjes individuale.
- l) Kontroll shëndetësor i punëtorëve për rreziqet specifike.
- m) Largimi i punëtorit ndaj ekspozimit të rrezikut, për arsye shëndetësore, dhe kur është e mundur, caktimi në një punë tjetër.
- n) Informacione dhe trajnim të përshtatshëm për punëtorët
- o) Informacione dhe trajnim të përshtatshëm për menaxherët dhe mbikëqyrësit.
- p) Informimi dhe trajnimi i duhur për RLS (Perfaqesues i Punonjesve për sigurinë)
- q) Paralajmërime të përshtatshme për punëtorët.
- r) Konsultim dhe pjesëmarrje e punëtorëve.
- s) Konsultim dhe pjesëmarrje e RLS (Perfaqesues i Punonjesve për sigurinë)
- t) Programimi i masave që konsiderohen të nevojshme për të siguruar përmirësimin e nivelit të sigurisë, duke kaluar edhe nepermjet kodeve të sjelljes dhe të praktikave të mira.
- u) Masat emergjente që do të zbatohen në rastin e ndihmës së parë, fikjen e zjarrit, largimin e punëtorëve dhe të një rreziku të madh dhe të pashmangshëm.
- v) Përdorimi i sinjaleve paralajmëruese dhe të sigurisë.
- z) Mirëmbajtja e rregullt e lokaleve, pajisjeve, objekteve, me një kujdes të veçantë për mjetet e sigurisë, në përputhje me udhëzimet e prodhuesve.

DETYRIMET E PUNËTORËVE (ART. 20, DEKRETI. LEGJ. N. 81/2008)

Çdo punonjës duhet të kujdeset për sigurinë dhe për shëndetin e tij edhe atë të njerëzve të tjerë që ndollen në vendin e punës, të cilët mund të lëndohen nga veprimet ose nga mos kujdesi i tyre, në përputhje me trajnimin dhe udhëzimet që ka marrë dhe pajisjet e siguruar që i janë dhënë nga punëdhënësi.

❖ VETEMBROJTJA

❖ TRAJNIMI DHE INFORMACIONI

DETYRIMET

1. Kujdesi i sigurisë për veten dhe për të tjerët (respektoj dispozitat e punëdhënësit).
2. Duke mos vepruar në mënyrë të rrezikshme.
3. Përdorimi i pajisjeve mbrojtëse.
4. Nënshtrimi i kontrolleve shëndetësore që i ofrohen.
5. Duke përmbushur detyrimet e vendosura nga autoriteti kompetent (ASL)

Gjoke € 50-300

Punonjësit e kompanive që kryejnë një aktivitet në bazë të një kontrate (tender) ose nënkontrate, ose edhe të vetë-punësuar të cilët zhvillojnë drejtpërdrejt aktivitetet e tyre në të njëjtin vend të punës: duhet të ekspozojë lejen e njoftimit, të pajisur me fotografi, me gjeneralitetet e punëtorit dhe treguesin e DDL.

- a. Duhet të kontribojë, së bashku me punëdhënësin, menaxherët dhe mbikëqyrësit, për përmbushjen e detyrimeve të parashikuara për mbrojtjen e shëndetit dhe sigurisë në vendin e punës.
- b. Duhet të vëzhgojë rregullat dhe udhëzimet e dhëna nga punëdhënësi, nga menaxherët dhe nga mbikqyresit, me qëllim që të arrihet mbrojtja kolektive dhe individuale.
- c. Duhet të përdori korrektesisht pajisjet e punës, substancat dhe pergatitjet, mjetet e transportit, si dhe pajisjet e sigurisë.
- d. Duhet të përdorin në mënyrën e duhur pajisjet mbrojtëse që janë vënë në dispozicion të tyre.
- e. Të raportojë menjëherë punëdhënësit, menaxherit ose mbikqyresit për të metat e pajisjeve dhe të mjeteve të punës që përmenden në nënparagrafët c) dhe d), si edhe çdo kusht kërcënues për të cilin ata kanë dijeni, duke vepruar drejtpërdrejtë, në rast të urgjente, në bazë të aftësive dhe mundësive të tyre, në bazë të detyrimit të përmendur në nënparagrafin f) për të eliminuar ose zvogëluar situatat e rrezikut serioz dhe të pashmangshëm, duke informuar përfaqësuesin për sigurinë e punëtorëve.
- f. Mos heqi ose ndryshoj pa autorizim mjetet e sigurisë, të paralajmërimit ose të kontrollit.
- g. Mos kryej, me nismën e vet, aksione ose manovra që nuk janë brenda kompetencave të tyre, ose që mund të vënë në rrezik sigurinë e tyre apo atë të punëtorëve të tjerë.
- h. Të marrë pjesë në programet e trajnimit dhe të formimit që organizohen nga punëdhënësi.
- i. Duhet tju nënshtrohet kontrolleve shëndetësore të parashikuara nga dekreti legjislativ 81/2008 ose të urdhëruara nga mjeku përgjegjës.

1 muaj burg ose gjoke
€ 200-600

DETYRIMET PËR KOMPANITË

- Zgjedhja ose emërimi i përfaqësuesit të puntoreve per sigurine.
- Krijimi i sherbimit te parandalimit dhe mbrojtjes dhe emërimi i pergjegjesit të saj.
- Emërimi i mjekut kompetent.
- Vlerësimi i rreziqeve.
- Marrja e masave per parandalimin dhe mbrojtjen.
- Mbikqyrja mbi Shëndetin.
- Informimi dhe trajnimi i punëtorëve.

FIGURAT E KOMPANISE QE IDENTIFIKOHEN ME MENAXHIMIN E SIGURISË

- PUNËDHËNËSIT
- DRREJTUESIT
- MBIKQYRESIT
- SHERBIMI I PARANDALIMIT DHE MBROJTJES, DHE PERFAQESUESI I TIJ
- PËRFAQËSUESIT E PUNËTORËVE PËR SIGURINE
- MJEKU PERFAQESUES (ku nevojitet)
- PUNONJËSIT E GRUPEVE TË MENAXHIMIT EMERGJENCES
- PUNËTORËT

TE DRREJTAT E PUNETOREVE

NE RAST RREZIKU TE RENDE DHE TE MENJEHERSHEM QË NUK MUND TE SHMANGEN, PUNËTORËT:

1. Mund të largohen nga puna ose nga zona e rrezikut, pa u paragjykuar dhe pa pasur pasoja për sjelljen e tyre.
2. Në pamundesi të kontaktoje një mbikëqyrës apo një menaxher, ata mund të marrin masa për të shmangur pasojat e rrezikut, pa u paragjykuar nga një sjellje të tillë, përveçsene ato raste kur gjendja e rrezikut eshte nenvleftësuar dhe ka pakujdesi te rënda.
3. Nëse rreziku vazhdon mund të largohen nga puna, përveçse në rrethana të jashtëzakonshme dhe te nje kërkesë të arsyeshme per tu kthyer në punë.

PUNËTORËT MUND TE KERKOJNE QE TI NENSHTROHEN VËZHGIMIT SHËNDETESOR NË RAST SE EKSISTON NJE LIDHJE E DOKUMENTUAR ME RREZIQET PROFESIONALE.

MENAXHIMI I GJENDJES SË JASHTËZAKONSHME

D.Lgs. 81/2008

Parandalimi
I zgjarrit

Ndihma
e shpejte

Largimi
I menjehershëm
I puntoreve

të gjitha detyrime te punëdhënësit

ORGANIZIMI I NDIHMES SE SHPEJTE

punëdhënësi duhet te garantoje

kutija e ndihmës
se shpejtë me
mjekime
dhe ilace.

prdorim
competent
dhe korrekt
te kutise

Mjetete komunikimi te
përshtatshme për
të aktivizuar sa me shpejt
urgjencën e Shërbimit
Shëndetësor Kombëtar

Në kompanitë ose institucionet me punonjës që punojnë në vende të izoluara, punëdhënësi duhet të sigurojë ata me një kuti të ndihmes se shpejte të pajisur me ilaçe dhe mjekime, dhe një mjet të përshtatshëm komunikimi për të komunikuar me kompaninë në mënyrë sa më të shpejt për të aktivizuar sistemin e urgjencës të sistemit shëndetësor kombëtar SSN.

Punëdhënësi duhet të caktojë punonjësit përgjegjës për dhenjen e ndihmës së shpejte.
Punëtorët e caktuar nuk mund të refuzojë emërimin përveçse për motive të justifikuara;
Punëtorët e caktuar duhet të jenë të trajnuar dhe të jenë të mjaftueshëm në numër, në baze të permasave të rreziqeve specifike të kompanisë.

DISA TREGUES

Numri i pjestareve të ekipit të shpëtimit: të paktën 1 në çdo 30 puntore në kompani, kur nuk janë në rrezik për aksidente të rënda.

Duhet të jete parashikuar një zëvendësues, me kompetenca të barabarta, për secilin nga përgjegjësit e identifikuar.

Numri i personave të ngarkuarve për të dhënë ndihmën e shpejte, që duhet të jete të pranishëm njëkohësisht në kompani duhet të jete të paktën e barabartë me 2.

PROGETTO “PUNTO INFORMATIVO CAMPO SICURO”

AGRI – SOLUTION:

Guida pratica per l'informazione dei rischi
specifici dell'agricoltura dedicato al
personale straniero operante nell'azienda
agricola

“RISCHI GENERALI IN AGRICOLTURA”

ALBANESE

In collaborazione con:

Rreziqet për sigurinë dhe shëndetin në bujqësi

RREZIQET NE BUJQESI

RREZIQET PER SIGURINE

- ➔ Makineri
- ➔ Mjetet e punes
- ➔ Ambjenti i punes
- ➔ Puna me kafshë të mëdha
- ➔ Përdorimi i substancave të rrezikshme

RREZIQET PER SHENDETIN

- ➔ Agjentet kimike
- ➔ Agjentet fizike (zhurmë, dridhje, rrezatimi diellor, mikroklima)
- ➔ Agjentet biologjike

RREZIQE RRETHANORE

- ➔ Organizimi i punës
- ➔ Faktorët psikologjikë
- ➔ Faktorët Ergonomik
- ➔ Kushtet e vështira të punës

RREZIQET KRYESORE NE PROCESIN E PRODHIMIT

RREZIQET SPECIFIKE NË MENAXHIMIN E KULTURAVE

- Perplasja dhe shtypja gjate fazes te takimit dhe te stakimit te mjeteve.
- Kur mjeti permbyset ose kthehet ne nje krahe.
- Rreziqet që lidhen me venjen ne levizje te mjeteve
- Perplasjet dhe goditjet me pjesë të lëvizshme ose te mprehta ku mund te cahesh.
- Projektim i materialeve
- Reshkitje dhe renje.
- Djegje nga kontakti me pjesët e nxehta
- Aksidentet rrugore
- Zhurmë
- Drridhje
- Rreziku kimik
- Pluhurat
- Mikroklima
- Rreziku biologjik
- Lëvizjet e përsëritura (p.sh.: mbjellja e fares ose mbjellja e bimeve)
- Puna në vetmi

GJATË PUNËS ME DORE:

- Pozicjon i vështirë i trupit
- Lëvizjet e përsëritura
- Levizje me krahe e ngarkesave
- Puna ne nje klimë të ashpër

RREZIQET SPECIFIKE PËR NDERHUYRJET E ZAKONSHËM/TË JASHTËZAKONSHME TE PUNIMIT TE TOKES

- Perplasja dhe shtypja gjate fazes te takimit dhe te stakimit te mjeteve.
- Kur mjeti permbyset ose kthehet ne nje krahe.
- Rreziqet që lidhen me venjen ne levizje te mjeteve (PDP)
- Aksidentet rrugore
- Perplasje dhe kontakt me makineri ne lëvizje
- Nderhyrja dhe bashkepunimi midis mjeteve te renda.
- Vendosja e materialit
- Kantjer pune me karakteristika të nje standardi jo te lehtë
- Mundësi te rënies, rrëshqitje të tokës, rënje e materialit nga lart.
- Pluhurat
- Zhurmë
- Drridhjet
- Pozicjon i vështirë i trupit në fazat e para të punës në are.
- Puna në vetmi.

RREZIQET SPECIFIKE GJATE SHPËRNDARJES SE PLEHRAVE KIMIKE,

- Perplasja dhe shtypja gjate fazes te takimit dhe te stakimit te mjeteve.
- Kur mjeti permbyset ose kthehet ne nje krahe.
- Rreziqet që lidhen me venjen ne levizje te mjeteve (PDP))
- Aksidentet rrugore
- Perplasje dhe kontakt me makineri ne lëvizje
- Nderhyrja dhe bashkepunimi midis mjeteve te renda.
- Vendosja e materialit
- Pluhurat
- Zhurmat
- Drridhjet
- Puna në vetmi
- Pozicion i vështirë i trupit në fazat e para të punës në are.
- Levizja me krahe e ngarkesave gjate fazes se ngarkimit të kulturave me kokerriza
- Rreziku biologjik gjate fazes se spërkatjes me pleh organik të lëngshem
- Rreziku kimik në përgatitjen dhe shpërndarjen e plehut kimik
- Mundësija per tu prere ose care, ose per te ngelur i shtypur ne ingranazhet e shpërndarjes

RREZIQET SPECIFIKE PËR TRAJTIMET DHE MBROJTJEN E BIMËVE

- Rreziku kimik
- Perplasja dhe shtypja gjate fazes te takimit dhe te stakimit te mjeteve
- Rreziqet që lidhen me venjen ne levizje te mjeteve (PDP))
- Vendosja e materjaleve dhe lengjeve nen presjon.
- Aksidentet rrugore
- Zhurmat
- Kur traktori permbyset ose kthehet ne nje krahe.
- Puna në vetmi
- Rreshkitja dhe renja në praninë te lëngjeve në oborret ku lahen makinat.
- Djegje për kontakt të drejtpërdrejtë me substanza kaustike ose ngacmuese.
- Levizje me krahe e ngarkesave gjate fazes se ngarkimit te principit aktiv.

RREZIQET SPECIFIKE GJATE MBLEDHJES TE PRODHIMEVE BUJQËSORE

- Perplasja dhe shtypja gjate fazes se takimit dhe te stakimit te mjeteve ose gjate fazes se mbledhjes.
- Kur traktori permbyset ose kthehet ne nje krahe.
- Kur ngarkesa ngelet pezulluar
- Kur bie nga nje lartësi
- Rreziqet që lidhen me venjen ne levizje te mjeteve (PDP)
- Shpernarja e materialit
- Aksidentet rrugore
- Zhurmat
- Pluhurat
- Drridhjet
- Perplasje dhe goditjet me pjesë të lëvizshme ose te mprehta ku mund te cahesh
- Rreshkitje dhe renje
- Djegje nga kontakti me pjesët e nxehta

RREZIQET SPECIFIKE GJATE MBLEDHJES TE PRODHME BUJQESORE ME DORË

- Pozicion i vështirë i trurit
- Lëvizjet e përsëritura
- Qendrimi ne nje klimë të ashpër
- Lodhje fizike

PROGETTO "PUNTO INFORMATIVO CAMPO SICURO"

AGRI – SOLUTION:

Guida pratica per l'informazione dei rischi
specifici dell'agricoltura dedicato al
personale straniero operante nell'azienda
agricola

"RISCHI INFORTUNI"

ALBANESE

In collaborazione con:

Rreziqet e aksidenteve në bujqësi

RREZIQET MEKANIKE

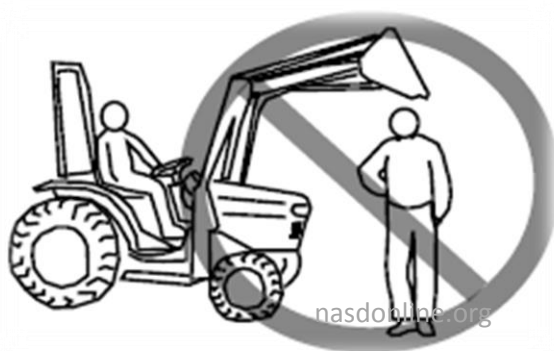
Përdorimi i makinave në kompani është një nga shkaqet kryesore të demtimeve të punës. Edhe disa sëmundje profesionale mund të vijnë plotësisht ose pjesërisht për shkak të përdorimit të makinave.

- Ndiqni udhëzimet e dhena nga punëdhënësit dhe udhëzimet e përfshira në udhëzuesin e përdorimit, duke shmangur ndërmarrjen e veprime ose të aksioneve me nismën tuaj.
- Kujdesuni për pajisjet e punës që janë vënë në dispozicion tuaj.
- Mos hiqni, mos ndryshoni apo modifikoni asnjë pjesë të makinës, nëse kjo nuk është e parashikuar dhe e lejuar nga udhëzuesi i përdorimit.
- Riparoni ose zëvendësoni pjesët mbrojtëse, të veshura ose të demtuara siç rekomandohet nga udhëzuesi i përdorimit.
- Mbani në kushte të mira shenjat ngjitesit që kanë lidhje me sinjalet e sigurisë (shenjat paralajmëruese të rrezikut).

- Ngisni makinën vetëm në qoftë se jeni të autorizuar nga punëdhënësi dhe vetëm në qoftë se jeni të pajisur me patentë shoferi (për traktorë dhe automjete).
- Sigurohuni që në fushat ku po punoni me makineri bujqësore nuk ka njerëz apo kafshë dhe duhet të respektojni largësitë e sigurisë që parashikon udhëzuesi i përdorimit. Kushtojë vëmendje të veçantë në prani të fëmijëve (mundohu ti shmangesh) !!!
- Pastro periodikisht makinat dhe hiq materialet e huaja, të tilla si mbetjet druri, balte apo bimë..
- Ndërhy tek pjesët e çmonueshme të makinës vetëm pasi motori të jetë i fikur, mbasi të keni vënë frenen, të keni hequr çelësin nga kuadroja e komandës, dhe pasi të keni pritur që pjesët të levizje të kenë ndaluar.
- Transportoni njëzëri vetëm në qoftë se jeni të autorizuar nga punëdhënësi dhe në prani të vendeve të përshtatshme.

RREZIQET MEKANIKE

- Kushtoni vëmendje të veçantë, sidomos brenda qendrës ku kompanija mban makinerit, ne prani të fëmijëve dhe të vizitorëve, veçanërisht kur makinat dhe mjetet janë në lëvizje.

Pull-In Point

- Sigurohuni, përpara përdorimit të makinës, që pajisjet mbrojtëse të jenë në gjendje të mirë dhe të ndodhen në vendin e tyre; në rast të prishjes ose dëmtimit duhet të njoftoni menjëherë punëdhënësin që ti zëvendësojë menjëherë ato.
- Mos veshin rroba që mund të kapen mbas pjesëve në lëvizje, të tilla si shalle, këmbisha të gjera, etj
- Kontrolloni bilancimin e pajisjeve.
- Mbroni, brenda garazhëve ose kapanonve bujqësore, anet (skajet) e makinerive, sidomos në qofte se janë të mprehta.
- Poziciononi makinat vetëm mbi dysheme të qëndrueshme, duke përdorur mbështetëset e duhura.
- Ju lejohet përdorimi i makinave vetëm personave të përgatitur dhe të autorizuar nga punëdhënësi.
- Përdor pajisje të përshtatshme për mbrojtjen personale, të tilla si doreza, këpucë dhe syze.
- Kushtoni vëmendje të veçantë në prani të qarqeve hidraulike me vaj nën presion, dhe lajmëro menjëherë punëdhënësin nëse ka ndonjë defekt ose problem të pajisjeve.

RREZIQUET MEKANIKE

Të gjitha pjesët ne levizje te një makine përbëjnë rrezik për përdoruesin e makinës
Permbysja e makines mund te sjelli vdekjen ose demtime te rende.

Faktorët kryesorë të rrezikut kur mund te permbyset nje traktor.

- Toke e lagesh, e bute ne pjerresi.
- Valezime te tokes, rrepirat, gropat, pengesat, ose kur traktori bije ne kanal;
- Shkarje dheu nën rrota, në fushe;
- Shkarje dheu nën rrota, buzë kanaleve apo perrenjve;

Rreziket qe lidhen me qarqet hidraulike ose nga dëmtimi i linjave hidraulike.

Rreziket që lidhen me sistemin e frenimit.

me pamundesine për të ndaluar traktorin, dhe rrezikun per te shtypur gjëra ose njerëz.

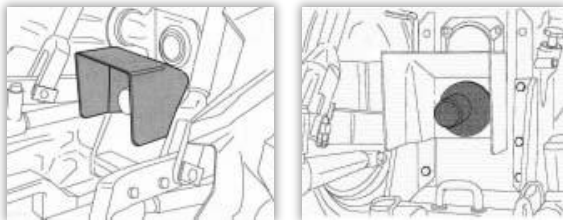
Rreziket që lidhen me operacionet e takimit dhe te stakimit te makinerive:
Plagë dhe shtypje te duarve dhe këmbëve; shtypje nga traktori apo nga renja e maknerise.

Rreziket që lidhen me mirëmbajtjen

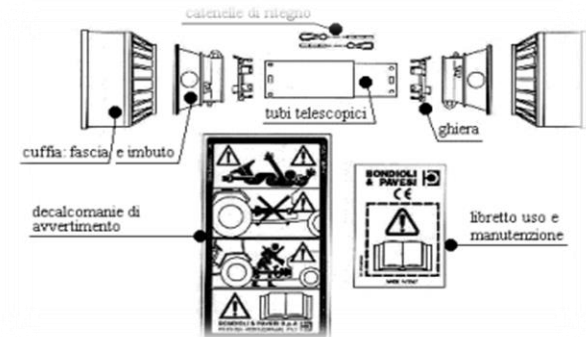
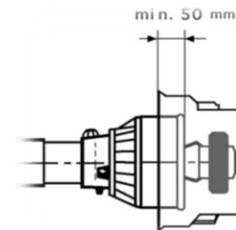
Shtypje e trupit, me lëndime te renda ose vdekje prurese, plage nga carja.

Priza e forces (PDP)

Sot, në mekanizimin modern, të gjitha makinat duhet të jenë të pajisura me nje shtresë te veçantë mbrojtëse, të pjesëve ne lëvizje, siç parashikohet nga ligji ne fuqi.

Boshti i Kardanit

Duhet të jetë te pademtuar: shtresa mbrojtëse, zinxhirët mbajtes, boshti mbeshtjelles. Kapuci dhe nenkapuci qe gjenden në anën e makinës dhe nga ana e traktorit, duhet të përputhen me ato të bosht te kardanit për të paktën 50 mm kur boshti i kardanit është një linjë te drejte. Është e rëndësishme edhe prania e figurave-ngjitese mbi kardan, që shprehin, shkurtimisht, rreziket të cilave ju nënshtrohen ata qe perdorin boshtit e kardanit.

RREZIQET MEKANIKE

**Mos e përdorni boshtin
e kardanit pa pjeset
mbrojtëse ose me
pjeset mbrojtëse të
dëmtuara !!!**

A 23-year-old employee was killed when he caught his wax coat in the partly exposed revolving PTO shaft of a roller mill. He was dragged over the shaft and struck his head on one of the mill's supporting girders.

RREZIQET MEKANIKE

**Mos u afro pranë boshtit te kardanit
kur eshte në lëvizje !!!**

**Mos veshini rroba të lirshme ose shalle, as varese
ose unaza !!!**

**Nëse keni flokë të gjatë mbajtur ata gjithmonë te
mbledhur !!!**

RREZIQET MEKANIKE

Ngrini harkun mbrojtjes!!!

Vetëm prania e një harku mbrojtjes, bashke me rripat e sigurimit ju shpeton jetën në rast se traktori permbyset !

**Edhe nëse traktor ka një hark mbrojtjes
qe mund te paloset ose ulet, ju mbajeni
atë gjithmonë te ngritur lart !!!**

Lithni gjithmone rripin e sigurimit !!!

Motorr Sharra

- Mos sharro kurre me majen e sharres dhe me lartë sesa lartësia e supeve.
- Mos pini duhan gjate punes dhe mos përdorin asnje lloj tjeter flake.
- Vishni te gjitha paisjet mbrojtese (DPI).
- Mbani një pozicion të rregullt te trrript kur ndizni motorrsharren dhe vazhdoni te mbani trrupin ne pozicjon te rregullt edhe gjate punes.
- Kur ju duhet te spostoheni fikni motorrin dhe mbuloni sharren me kapakun mbrojtes.
- Rrokni motorrsharren me të dyja duart dhe mbajeni ate fort.
- Lironi rrugët e ikjes nga pengesat.
- Verifikoni qe nuk ka njerëz në afërsi (brenda një rrezeje prej të paktën dy herë lartësia e pemeve që do të prisni).
- Bej pushime te shkurtra gjate orarit te punes.

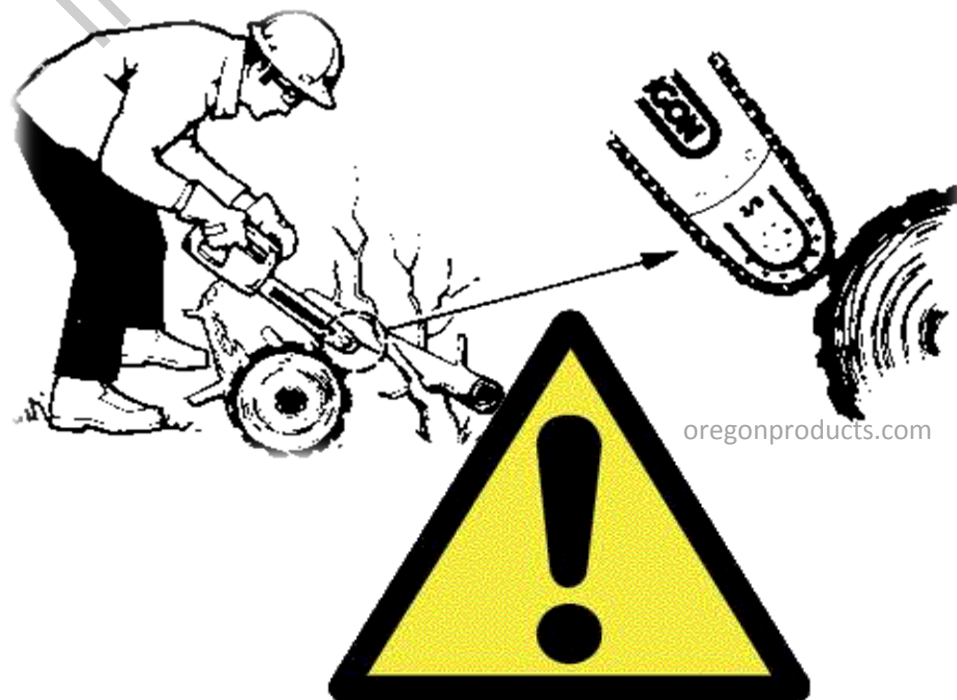
Motorrsharra është një nga makinerite më të rrezikshme qe perdor punëtori bujqësor ose pyjore. Rreziqet e lëndimit të lidhura me përdorimin e saj janë të shumta

Rreziqet e direkte:

Mund te priteni nga pjeset e mprehta ose te digjeni nga pjeset e tej nxehura gjate perdorimit , pozicjon i veshtire i trupit gjatë ndezjes se motorit të dhe gjate perdorimit te motorrsharres.

Rreziqet indirekte:

Mund te rrezoheni kur jeni duke u spostuar ose larguar në momentin qe bije pema, mund te vrieni nga renja e degeve qe bien ose qe ngelen te varura, mund te pengoheni dhe rrezoheni nga deget qe gjenden për tokë.

RREZIQET MEKANIKE

Lëndimet që lidhen me përdorimin e prerses se barit janë të ndryshme, ato mund ti interesojnë punëtorit ose personave që ndodhen afër.

Rreziku i aksidenteve:

Mund të priteni nga pjesët e mprehta ose të digjeni nga pjesët e teju nxehura gjatë përdorimit, pozicioni i vështirë i trupit gjatë ndezjes së motorit dhe përdorimit të makinerisë; përplasje guresh, spicash ose pjesë të thikës.

Prerese bari

ktcsafety.ie

- Kontrolloni përpara fillimit të punës që thikat të janë të shtrënguara, të rregullta dhe të ndaluara kur makineria është në pozicionin fole.
- Kontrolloni që të mos ketë njerëz në një rreze të paktën prej 15m.
- Mos pini duhan dhe mos përdorin flakët gjatë furnizimit me karburant të makinerisë.
- Vishni të gjitha pajisjet mbrojtëse të DPI.
- Mbani një pozicion të rregullt të trurit kur ndizni motorin dhe vazhdoni të mbani trupin në pozicion të rregullt edhe gjatë punës.
- Rrokni makinerinë me të dyja duart dhe mbajeni atë fort.
- Mos e prek marmiten.
- Bej pushim të shkurtra gjatë orarit të punës.
- Kryeni mirëmbajtjen periodike dhe përdorni vetëm makinat që kanë shenjen BE.
- Raportoi menjëherë punëdhënësit ndonjë anomali apo defekt të makinerisë.

RREZIQET MEKANIKE

Gërshërët përdoren shpesh për të kryer krasitjen apo për të prerë. Mbahen nga punëtori me një dorë nga ana e dorezave, ose, kur janë me doreza të gjata, me të dyja duart. Ato më të zakonshmet janë pneumatike ose elektrike.

Rrezikët e drejtpërdrejta:

Rezik prerje (veçanërisht e duarve), zhurmat dhe ekspozimi ndaj gazrave të shkarkimit (në modelet me motor që mbahet në shpinë në formë cante), dridhje, pozicion i vështirë i trupit.

Gershere

- Lexoni me kujdes udhëzimet për përdorimin dhe mirëmbajtjen dhe ndiqni udhëzimet e dhëna nga punëdhënësi.
- Mos jua beso përdorimin e gershereve personave të paautorizuar.

Kini kujdes që të mos prisni doren e lire!!!

- Ulni kohën e përdorimit të gershereve, dhe zëvendësoheni ato me punë të tjera në mënyrë që të mos përdorni gersheret gjatë gjithë kohës.
- Përdorni vetëm gershere të përshtatshme, dhe të mirëmbajtura..
- Mbani trupin në pozicion korrekte gjatë përdorimit të gershereve dhe respekto pushimet e duhura gjatë punës.
- Vishni të gjitha pajisjet mbrojtëse DPI kundër rreziqeve të prerjes aksidentale (sidomos dorashka) dhe rënies së degeve të prera (helmete pune).
- Beni kujdes të vecantë kur mprihni pjesët e mprehta (veshin dorashka), kontrolloni kur gersheret janë elektrike, që makina të jetë e fikur dhe të mos ketë rrezik që të aktivizohen thikat.

Mjetet prerese

Jane mjete shumë të rrezikshme për praninë e skajeve të mprehte. Shumica e aksidenteve ndodhin në gjymtyrët e poshtemt ose te dorës së kundër që mban mjetin, veçanërisht për humbje të përqendrimit apo për shumë siguri gjatë përdorimit.

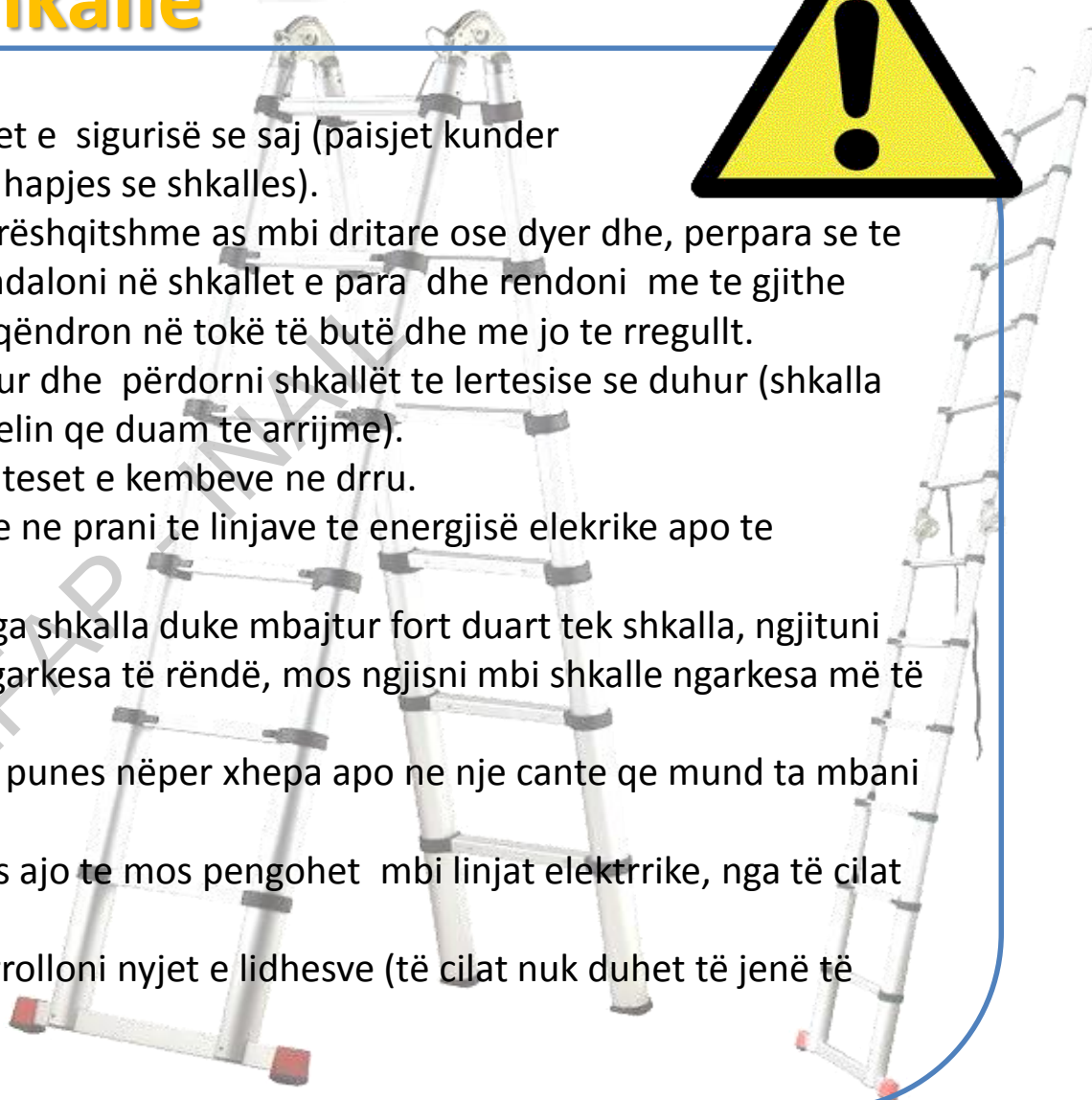
- Kontrolloni lidhjen midis mjetit prerës dhe dorezës; kjo nuk duhet të ketë të çara ose thyerje.
 - Kontrolloni që mprehja e tehut të jetë e rregullt.
 - Vishni gjithmonë veshje rezistente kundër prerjeve, dorashka, dhe këpucë të sigurisë.
 - Mbani trupin në pozicion korrekt gjatë përdorimit.
 - Përdorni mjetet prerese larg nga njerëzit e tjerë.
-
- Transportoni mjetet prerese duke mbrojtur pjesët e mprehta me kellef plastike apo lëkure dhe vendosi ato në një vend të sigurt kur jeni duke i transportuar me automjet.
 - Mos e afroni mjetin prerës në kontakt me trupin.
 - Raportoni menjëherë punëdhënësit ndonjë anomali apo defekt të mjetit prerës.

Shkalle

- Kontrolloni gjendjen e shkallës dhe pajisjet e sigurisë së saj (pajisjet kundër rreshkitjes dhe zinxhoret mbrojtës kundër hapjes së shkallës).
- Mos e mbështesni shkallën mbi mure të rrëshqitshme as mbi dritare ose dyer dhe, përpara se të ngjiteni, sigurohuni për stabilitetin e saj, ndaloni në shkallët e para dhe rendoni me të gjithë peshën e trupit tuaj, sidomos kur shkalla qëndron në tokë të butë dhe me jo të rregullt.
- Mbeshtesni shkallën në pjerrtesinë e duhur dhe përdorni shkallët të lartësive të duhura (shkalla duhet të jetë të paktën një meter mbi nivelin që duam të arrijmë).
- Mos ngulni gozhde mbi shkallë me mbështeset e kembeve në drurë.
- Shmangni përdorimin e shkallëve metalike në prani të linjave të energjisë elektrike apo të elementeve ku kalon tensioni i lartë.
- Ngjituni dhe zbrisni me fytyrë të kthyer nga shkalla duke mbajtur fort duart tek shkalla, ngjituni dhe zbrisni një nga një dhe pa mbajtur ngarkesa të rëndë, mos ngjisni mbi shkallë ngarkesa më të madha se 25 kg.
- Vendosni mjetet, materialet, dhe veglat e punës nëpër xhepa apo në një çante që mund ta mbani mbi supë.
- Sigurohuni që gjatë transportit të shkallës ajo të mos pengohet mbi linjat elektrike, nga të cilat ju duhet të mbani distancën e sigurisë.
- Vishni vetëm këpucë të sigurisë dhe kontrolloni nyjet e lidhësve (të cilat nuk duhet të jenë të zgjidhura).

PUNA ME KAFSHE

Kujdesi, trajtimi dhe kontakti me kafshët

- Mbani kreret riprodhues (demat dhe kuajt) brenda një gardhi të përshtatshme, në të njëjtin mjedis me kafshet e tjera.
- Gjate trasoprtit nga nje vend ne tjetrin demat qe kane mbi një viti duhet të jenë te pajisur me nje unaze metalike ne hundë qe te mund te mbahet me një shkop të shkurtër hekuri.
- Mos përdorni gardhe elektrike qe keni ndertuar vete dhe qe nuk jane te rregudht.
- Sinjalizoni gardhet elektrike me shenja paralajmëruese (të paktën çdo 50 m).
- Për të hyrë apo per te dalë nga gardhi elektrike përdorni gjithmonë nje portë me doreze te izoluar; mos kaloni lart ose poshtë telave elektrike.
- Mos harroni se nënat shpeshhere bëhen agresive kur jane me të vegjëlit e tyre.
- Para se hyni në mesin e kafshëve, duhet të terhiqni vemendjen e tyre duke përdorur zërin tuaj qe kfshet tju njohin, ne menyre qe te shmangni reagime të papritura ose te rrezikshme.
- Mos hyni mes kafshes dhe murit.
- Siguroni kafshët e plagosura ose të sëmura ne nje kafaz te posacem perpara mjekimit ose kontrollit shëndetësorë.
- Vendos patkojt vetem kafshve te lodhura dhe në prani të personave që normalisht kujdesen per ta.
- Mos i ngazmo kafshët.

PUNA ME KAFSHE

Si te ngarkojme kafshet

- Për të shmangur rrezikun që të na lirohet ngarkesa, litaret që kalojnë nën barkun e kafshes nuk duhen shtrënguar shumë sidomos kur mushkëritë e kafshës janë të mbushura me ajër.
- Vendosni ose hiqni shalen apo samarin, vetëm kur kafsha të jetë e lidhur mirë.
- Gjatë punës në afërsi të kafshëve duhet të qëndroni në një pozicion të tillë që të shmangni shqelmat.
- Mos harroni që kuajt hëllin shqelma nga mbrapa kurse lopet e rritura hëllin shqelma anash (ndërsa vicat e rinj hëllin shqelma mbrapa).
- Kur jeni duke mbajtur kafshët prej kapistalli ose me litarë, mos e lidhë dhe mos e rretullo atë rreth pulsit, rreth rripit të mezit, dhe në asnjë pjesë tjetër të trupit.
- Kuajt ose mushkat e eger duhet të jenë të pajisura me unazë hekuri në hundë dhe duhet të kenë sytë e mbuluar anash; lopet ose demat e eger duhet të jenë të pajisur me unazë hekuri në hundë.
- Kafshëve që kanë zakon të kafshojnë duhet tju vihet maske në gojë.

PUNA ME KAFSHE

Kur ju duhet të transferoni kafshet nga një vend në një vend tjetër duke kaluar mbi një rrugë publike është e nevojshme, ndër të tjera, të respektojni rregullat e Kodit Rrugor (si të ishte një automjet normal).

- Kur transportojme kafshët në rrugët publike, për çdo dy kafshët (nese ka kafshe qe nuk mbahen kollaj ose të rrezikshme), duhet të jetë të paktën një njeri qe i drrejtton.
- Kafshët mund të jetë te lidhura në pjesën e pasme të automjetetit qe sherben per terheqjen e kafshëve.
- Kopetë dhe bagetite e imëta, kur lëvizin në rrugë, duhet të jene te shoqeruar nga një numër i mjaftueshëm barinjsh dhe duhet te vihen ne rruge në mënyrë te atille që të mbetet e lirë ana e majtë e rruges.
- Kopete nuk mund të ndalojne në rrugë.
- Ne qofte se bagetite hecin ne rruge gjate natëns ju duhet të keni: një dritë qe leshon dritë të bardhë përpara, edhe një dritë qe leshon dritë te kuqe në pjesën e pasme.

CEFAKINMAIL

PROGETTO "PUNTO INFORMATIVO CAMPO SICURO"

AGRI – SOLUTION:

Guida pratica per l'informazione dei rischi
specifici dell'agricoltura dedicato al
personale straniero operante nell'azienda
agricola

"RISCHI FISICI"

ALBANESE

In collaborazione con:

Rreziqet fizike

ZHURMA

Ekspozimi ndaj këtij rreziku çfarë mund të sjellë?

Ekspozimi i tepruar ndaj zhurmës mund të shkaktojë në njerëz dëme ne aparatit e degjimit duke shkaktuar, në rastin e ekspozimit në nivele zhurmës nga 90 dhe 130 dB (A), por gjithashtu mund të vije nga të larta, humbja e pjesshme e degjimit deri ne shurdhim total. Kjo është ekspozimi i përsëritur dhe i zgjatur në nivele më të ulëta. sëmundje e pakthyeshme dhe me pasoja të drejtpërdrejta dhe të rëndësishme ne jeten dhe ne marrëdhëniet sociale.

Mund te rikuperohet dëmi?

Shurdhimi nga zhurmat eshte i pakthyeshem, sepse qelizat e aparatit te degjimit nuk janë në gjendje për tu riprodhuar.

Kur manifestohet dëmi?

"Humbjen e degjimit" vjen kur personi është i ekspozuar ndaj niveleve të "Humbjen e degjimit" vjen kur personi është i ekspozuar ndaj niveleve të larta zhurmës nga 90 dhe 130 dB (A), por gjithashtu mund të vije nga të larta, humbja e pjesshme e degjimit deri ne shurdhim total. Kjo është ekspozimi i përsëritur dhe i zgjatur në nivele më të ulëta.

Kur zhurma bëhet një rrezik për shëndetin?

Problemi i ekspozimit ndaj zhurmës ndikon veçanërisht ne ato vende pune ku punëtorët rrine per nje kohe te gjatë dhe ekspozohen kunder nivele të larta zhurme, ku rregjistrohen humbjet e degjimit në punë, që jane te lidhura me profesionin.

Faktorët që mund të ndikojnë në shkaktimin e demit, nga impakti i zërit, ne personat e ekspozuar janë:

1. niveli i presionit të zerit
2. koha e ekspozimit
3. Përbërja ne frekuencat e zhurmës? ("tipi" i zhurmës)

Zhurma është cdo fenomen akustik qe krijohet nga dridhjet që prodhon nje ndjesi te pakëndshme dhe që, në kushte të vecanta, mund të dëmtojë shëndetin e atyre që jetojnë ose punojnë në një mjedis të tille.

**Dekreti legjislativ.
81/2008**

Vlerat kufi të ekspozimit

Lex,8h = 87 dB(A)

ppeak = 200 Pa [(140 dB(C))]

Vlerat më të larta të veprimit

Lex,8h = 85 dB(A)

ppeak = 140 Pa [(137 dB(C))]

Vlerat më të ulëta të veprimit

Lex ,8h = 80 dB(A)

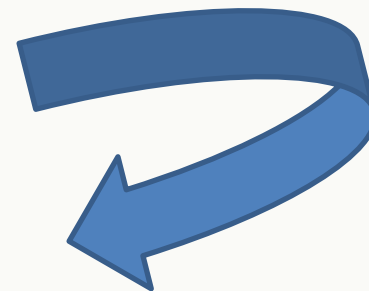
ppeak = 112 Pa [(135 dB(C))]

Niveli i ekspozimit te përditshme apo javore

Niveli maksimal i ekspozimit

ZHURMA

Kur shihni këtë shenjë...

... vish kufjen gjate gjithë kohës se ekspozimit ndaj zhurmës !

DPI

Kufje

Paisje akustike

Helmeta akustike apo
kasko pune

MBANI MEND:

- Nëse ju nuk e veshni pajisjen mbrojtëse për degjimin për të gjithë kohëzgjatjen e ekspozimit ndaj zhurmës, efikasiteti i saj mbrojtës bëhet i pamjaftueshëm !!!
- Mos e veshni pajisjen mbrojtëse të degjimit (edhe në qoftë se ju shihni shenjë të detyrueshme), kur jeni duke ngare një traktor apo automjet tjetër në rrugë publike !!!

DRRIDHJET

Vibracionet janë drridhje që i transmetohen trupit ose pjesëve të trupit që janë në kontakt me sipërfaqen që lëviz (zakonisht pjesët e makinerive të tilla si doreza, sedilje, etj) karakterizohen nga shumica e frekuencave.

Dridhjet fillojnë nga duart, kur manovroni mjete ose kur punoni me makineri që dridhen; nga këmbët dhe të ndenjurat kur jeni duke ngare një makinë.

Dridhje të sistemit dore-krah "Hand Arm Vibrations" (HAV)

Maksimumi i ekspozimit në një ditë, për një periudhë prej 8 orësh, duhet të jetë 5 m/s^2 , ndërsa për periudha të shkurtra deri në 20 m/s^2 . Vlera e veprimt të përditshme, për një periudhë prej 8 orësh, duhet të jetë $2,5 \text{ m/s}^2$.

Dridhje të gjithë trupit "Whole Body Vibrations" (WBV)

Maksimumi i ekspozimit në një ditë, për një periudhë prej 8 orësh, duhet të jete deri në $1,0 \text{ m/s}^2$, ndërsa për periudha të shkurtra deri në 5 m/s^2 . Vlera e veprimt të përditshme, për një periudhë prej 8 orësh, duhet të jete 0.5 m/s^2 .

Dëme të shkaktuara nga drridhjet:

Fenomeni i Raynaud-it, ose "sindroma e gishtit të bardhë", vjen nga ekspozimi i dorës, për rreth 2-5 vjet, ndaj drridhjeve. Humbja e ndjesisë tek gishtat që fillimisht merrnin një ngjyrë të zbehtë dhe pastaj behen ngjyrë cianoz.

Dëmtime të segmentit të kockave në mënyrë kronike-degjenerative dhe nyjeve të gjymtyrëve të sipërme. Në veçanti: ndjesi të ftohti, dhimbje thumbuese të gishtave të dorës dhe të parakrahëve, deformime të kockave dhe të muskujve tendar, të tilla si artrozi e duarve, e kyceve të dorës, e bërrylave, e shpatullave, e pjesës së qafës dhe të shpinës e krahavorit, duke ulur ndjeshmërinë e prekjes dhe ndjesinë e temperaturës dhe kufizimin e kapacitetit të përdorimit të sendeve.

Sëmundjet nga transporti (sëmundje nga makina, sëmundje nga deti, etj). Vështirësi për të mbajtur një pozicion të rregullt të trupit dhe humbje të saktësisë në kryerjen e gjestëve dhe aktiviteteve manuale.

Dhimbje të shpines në fund të orarit të punës; me kalimin e kohës këto dhimbje paraqiten edhe gjatë kohës që jeni duke ngare mjetet, dhe në fund behen të përhershme, zakonisht për një segment të veçantë të shtyllës kurrizore (zakonisht të mesit, dhimbje të mesit), ku mund të verifikohen dëmtime të shtyllës kurrizore apo hernje diskale.

Çrregullime të qartësise së imazhit. Çrregullime të ekujlibrit. Çrregullimet e sistemit tretës. Çrregullime në aparatit urogjenital mashkullor dhe femëror. Çrregullime të sistemit të muskujve dhe të tendineve.

DRRIDHJET

Drridhje te sistemit dore-krah
"Hand Arm Vibrations" (HAV)

**Të ftohtët shton rrezikun !!! Mbroni
veten me dorashka !!!**

**Kerkojini punëdhënësit tuaj nëse
parashikohet përdorimi i dorashkava
të veçanta (kunder dridhjeve)**

**Kontrolloni gjendjen e dorezave tek
makinat: nëse te demtuara lajmroni
punëdhënësin tuaj !!!**

**Kur eshte
e mundur
beni një
pushim!**

Drridhje te gjith trupit
"Whole Body Vibrations" (WBV)

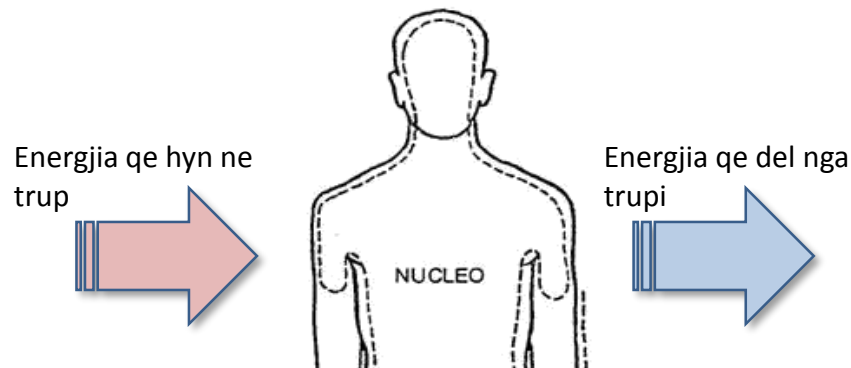
**Shumë sedilje kanë një sistem
rregullimi:
domosdoshme për të parandaluar
sëmundjet, duhet te jete e
rregulluar ne baze te peshës se
shoferit!!!**

**Raportoini punëdhënësit tuaj cdo
anomali qe gjini nëper sedilje !!!**

MIKROKLIMA

Njeriu është i pajisur me një sistem autokontrolli të temperaturës së brendshme të trupit që ndodhet në nivelin e sistemit nervor qendror, ky sistem autokontrolli lejon, brenda kufijve të caktuara, ruajtjen e temperaturës së brendshme në $37^{\circ}\text{C} (\pm 4^{\circ}\text{C})$, nepermjet mekanizmave komplekse.

Energjia e prodhuar nga metabolizmi dhe që trupi thith nga mjedisi i jashtëm duhet të jetë e barabartë me atë që trupi harxhon në mjedis (përveç energjisë së përdorur për të kryer një punë)

Vlerësimi i mjedisit termik përcaktohet nga parametra objektive dhe subjektive:

- Parametrat subjektive ndryshojnë nga personi në person, dhe mund të varen nga lloji i veshjes, nga ngarkesa metabolike (në varësi të punës së kryer) dhe ndjeshmëria personale termike që ka secili nga ne;
- Parametrat objektive janë të gjithë ato parametra që mund të maten (të tilla si temperatura dhe lagështia e ajrit, etj).

Mjediset shumë të nxehta: energjia e ngrohte që hyn në trup është më e madhe se energjia që trupi shpenzon dhe sistemi i kontrollit të temperaturës nuk është në gjendje të ruaj temperaturën e brendshme në 37°C (rrezik gjendje të fikti ...)

Mjedise shumë të ftohtë: energjia e ngrohte që hyn në trup është më e vogël se energjia që trupi shpenzon dhe sistemi i kontrollit të temperaturës nuk është në gjendje të ruaj temperaturën e brendshme në 37°C (rrezik nga ngrirja ...)

MIKROKLIMA E NGROHTE

Rreziqet nga të nxehtit: simptomat

Lodhje, dhimbje koke, te vjellja, dhimbje të muskujve, humbja e përqendrimit, marramendje.

- Nëse jeni brenda një ndërtese, në rast se ben shume nxeht, hapni dritaret dhe dyert, por mos u vini perballe rrymave të ajrit.
- Në praninë të kondicionatorve apo ventilatorve, përdorini duke ndjekur udhëzimet e dhëna nga punëdhënësi.
- Veshuni me rroba pambuku që lehtësojnë shkëmbimin e nxehtësisë dhe te avullimit të djerses
- Kur jeni ne ambjent te hapur veshni një kapele për të mbrojtur kokën, qafën, fytyrën dhe veshët nga ekspozimi i drejtpërdrejtë në diell.
- Përdorni, nëse është e nevojshme, një shami te lagur per ballin dhe qafën.
- Pushoni nën hije.
- Pini gllenka të vogla uji (jo të ftohtë), me intervale të rregullta.
- Nëse eshte e mundshme, nderrohuni, në detyrat më të renda, me kolegët e tjerë.

E rëndësishme : Sigurohuni që te keni me vete gjithmonë uje të pijshëm të mjaftueshëm !!!

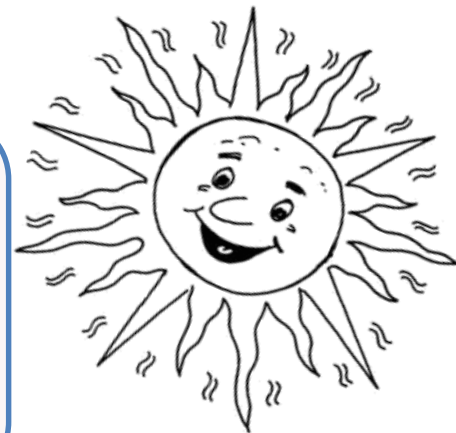

EKSPOZIMI NDAJ RREZATIMIT DIELLORE

Ekspozimi ndaj rrezeve ultravjole te diellit mund të çojë në zhvillimin e **kancerit të lëkurës**. Rreziku rritet nga ekspozimi i zgjatur.

Mund të bëheni të vetëdijshëm për ekspozimin e tepërt kur fillojnë të shfaqen problemet e para të lëkurës, shenja te bardha ne krahe, ne fytyrë, ne hundë dhe ne veshët.

Tek sytë mund të zhvillohet katarakta (mjegullim i lentes së syrit)

- Në ditët me diell, veshni një kapele për të mbrojtur kokën, qafën, fytyrën dhe veshët nga ekspozimi i drejtpërdrejtë ne diell.
- Vishni bluza me qafe te rrembullaket dhe me mëngë të gjata, material pambuku të lehta.
- Përdorni një krem mbrojetes kunder djellit, me faktor mbrojetes te larte, mbroni në veçanti, hunden, buzët, veshët, kokën, qafën dhe kurrizin e duarve.
- Lyhuni shpesh me krem, sidomos kur djersisni shume.
- Punoni sa më shumë që të jetë e mundur në hije, sidomos në orët më te nxehta te dites (nga ora 10 deri 16).
- Mbroni sytë duke përdorur syze dielli me lente kunder thyerjes.
- Pushoni në hije.
- Pini gllenka të vogla uji (jo të ftohtë), me intervale të rregullta.
- Nëse eshte e mundshme, nderrohuni, në detyrat më të renda, me kolegët e tjerë

MIKROKLIMA E FTOHTE

**RREZIK NGRIRJERE NGA TE
FTOHTET (RREZIK VDEKJE) !!!**

ENF 342

Rrezik nga te ftohtet:

- Ngrirje e pjesëve të trupit
- Morthi i te ftohtit

**Veshni rroba mbrojtëse (DPI) para se të
ekspozoheni ne të ftohtë !!!**

mammothworkwear.com

PROGETTO "PUNTO INFORMATIVO CAMPO SICURO"

AGRI – SOLUTION:

Guida pratica per l'informazione dei rischi
specifici dell'agricoltura dedicato al
personale straniero operante nell'azienda
agricola

"RISCHI CHIMICI"

ALBANESE

In collaborazione con:

Reziqet kimike

PESTICIDET

Ekspozimi ndaj pesticideve mund të shkaktojë, pavarësisht nga klase e rrezikut, dhe mund të jete:

helmim akut: kur trupi është i ekspozuar ndaj sasive masive të produktit në një kohë të shkurtër

helmim kronik: Organizmi është i ekspozuar ndaj sasive të vogla të produktit për një periudhë të gjatë kohore; produkti grumbullohet në qelizat e trupit dhe shkakton ndryshime dhe dëme nga të cilat nuk ka kthim mbarash.

SI VJEN HELMIMI

Nëse e gëlltisim: përmes gojës dhe traktit digjektiv. Kjo është rruga më e rrezikshme por jo shume e shpeshtë midis punetoreve bujqësore (1%). Rreziku i intoksikimit nga gëlltitje është i lehtë për tu parandaluar duke zbatuar rregullat elementare të higjienës dhe duke u sjelle në baze të rregullave (mos përdorë duhan, mos hani, etj).

Nga prekja: kur substanca helmuese thithet nëpërmjet lëkurës. Kjo është rruga më e përbashkët e intoksikimit (mbi 80%), sidomos kur nuk përdoren pajisje personale mbrojtëse (tuta, dorashka, çizme, etj).

Nepërmjet frymëmarrjes: përmes sistemit të frymëmarrjes. Është shumë e lehtë të mos jeni menjëherë të vetëdijshëm që jeni intoksikuar, veçanërisht kur substancat janë pa erë. Për të shmangur këtë lloj intoksikimi (rreth 19%) ju duhet të përdorni gjithmone pajisjet mbrojtëse personale DPI të duhura (maskat), duke verifikuar efikasitetin e filtrave që përdorni.

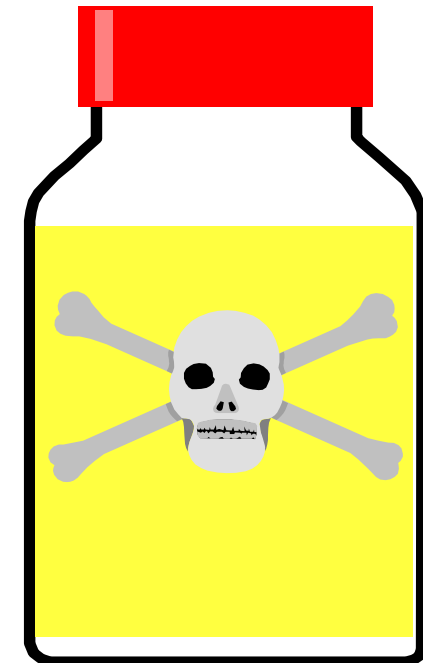
UDHËZIMET QË DUHET TË NDIQNI PËR PËRDORIMIN E PESTICIDEVE

Etiketa e produktit

Etiketa e pesticideve është një mjet kyç që përmban të gjithë informacionin e nevojshëm për të parandaluar rreziqet që lidhen me përdorimin e tyre.

- identifikimi dhe karakteristikat e produktit
- mënyra për trajtimin e duhur
- kohëzgjatja e efektit
- klasifikimi toksikologjik
- efektet e pa dëshiruara
- masat mbrojtëse që duhet të ndërmerren gjatë përdorimit
- masat për ndihmën e shpejtë
- mënyra për asgjësimin e shisheve

Leximi i etiketes me kujdes dhe respektimi i përpiktë i informacionit të përmbajtur është masa më efektive për të mbrojtur shëndetin e fermerit.

PESTICIDET

Është shumë e rëndësishme të njohim dhe të kuptojmë këto simbole.

Blerja dhe përdorimi i produkteve për mbrojtjen e bimëve që klasifikohen si "shumë toksike", "toksike" dhe "të dëmshme" është e lejuar vetëm për mbajtësit e autorizimit përkatës (patentino).

SIMBOLET E VJETRA TE RREZIKUT

SHPERTHYES

MERR FLAKE

MERR FLAKE

DIGJET

GERRYES

HELMUES

JASHTZAKONISHT
HELMUES

IRRITUES

I DEMSHEM

I REZIKSHEM
PER AMBJENTIN

JASHTZAKONISHT SHPEJT

SHPERTHYES

MERR FLAKE

DIGJET

GAS I NGJESHUR

GERRYES

HELMUES

HELMUES
AFATGJATE

IRRITUES

I DEMSHEM

I REZIKSHEM
PER AMBJENTIN

SIMBOLET E REJA TE RREZIKUT

PËRDORIMI I PESTICIDEVE

Përgatitja e pesticideve

- veshni paisjet mbrojtëse personale DPI
- mos pini duhan dhe mos hani gjate përgatitjes
- mos pini alkool para dhe pas përdorimit të pesticideve
- përgatitjen përzieje jashtë, në mungesë të erës
- në qoftë se ju duhet të peshoni produktin, përdorni një peshore ekskluzivisht për këtë qëllim; llogarisni sasinë e produktit në mënyrë që të shmangni mbetjet
- nëse produkti është në formë pluhuri, mbushni botin për gjysëm me ujë, shkrini vec me pak ujë produktin, hillenë atë brenda botit dhe vazhdoni ta mbushni me ujë duke e trazuar
- asnjëherë mos e mbushni botin deri në buzë për të parandaluar derdhjet
- **DOZIMI:** Sasia e përbërësit aktiv për hektar që do të shpërndani nuk ndryshon në bazë të volumit, sido që ta shpërndani atë me volum të lartë, të mesëm, apo të ulët !!!
- respekto gjithmonë udhëzimet e etiketës

it.wikipedia.org

Si të kryejm trajtimin

- vishni pajisjet mbrojtëse personale DPI
- vishni tuten, duke e mbajtur atë jashtë çizmes
- kontrolloni para përdorimit që maska tju rrijë në mënyrë të persosur me fytyrën
- kontrolloni skadenzen e filtrave edhe pse ende të pa përdorur
- filtrat në përdorim duhet të ndërroni çdo 6 muaj në qoftë se trajtojmë me raste, ose pas 40 orësh ose një javë në qoftë se trajtojmë shpesh
- filtrat në përdorim duhet të ndryshohen gjithsesi kur ndihet era e substancës
- kontrolloni nëse maska është e prishur ose nëse ka të gërvishura ose të çara
- mos trajtoni në qoftë se ka erë
- mos trajtoni në perjudhën e lulëzimit
- mos trajtoni afër shtëpive ose vendeve ku rrjeth ujë
- kryeni trajtimin me pesticide në orët me të fresketa të dites
- lajmëroni për trajtimin me pesticide duke vendosur në anë të fushës tabelë ku të shkruara qartë "Kujdes fushë e trajtuar me pesticide", të shoqëruar me shenjen e rezikut
- pas trajtimit, për një periudhë të caktuar kohore ("koha e rikthimit në fushë" - minimale 48 orë) mos hyni në fushë

Higjiena personale

- mbasi të keni mbaruar pastrimin e të gjitha pajisjeve që përdoret, mund të hiqni tuten dhe rrobat e punës duke pasur parasysh që dorashkat duhet të hiqen të fundit, në mënyrë që të mos preknin asgjë me duar të zhveshura
- lahuni me shumë kujdes me ujë dhe sapun dhe mundësisht beni dush mbas trajtimit me pesticide

PLUHURAT

PUNIMI I TOKES

Rreziku është më i madh në praninë e mbetjeve të produkteve të pesticideve të trajtimit paraprak mbi kulturat.

- reduktoni ngritjen e pluhurit duke punuar tokën kur kjo të jete në temperaturën e duhur (niveli i duhur i lagështise)
- punoni kur era fryn në mënyrë që reja e pluhurit nuk shkon mbi punëtorin
- përdorni traktore të pajisura me kabina
- mirëmbani dhe pastroni në mënyrë të vazhdueshme makineritë dhe pajisjet bujqësore

MBLEDHJA E MEKANIZUAR

Rreziqet mund të lindin nga:

- nga prezenca e pesticideve të mbetura nga trajtimet paraprake në kultura;
- nga tymi i prodhuar nga motorët me djegie të brendshme (traktorë, makineritë dhe pajisjet për mbledhjen, etj).
- nga pluhuri i tokës që ngrihet nga përdorimi i makinerive për mbledhjen (autokombanja, mbledhëse lajthishe, mbledhëse domatesh, etj).
- nga pluhurat me origjinë vegjetale (sidomos gjatë korrjes së drrithrave);
- nga përdorimi i produkteve hormonale (hormoni) për të nxitur pjekurinë dhe ngjyrosjen e prodhimit

Masat e parandalimit dhe mbrojtjes

- respekto GJITHMONË KOHEN E RIKTHIMIT NË FUSHE MBAS TRAJTIMIT ME PESTICIDE, dmth kohën që duhet të kalojë ndërmjet trajtimit të fundit me pesticide dhe mbledhjes së prodhimit.
- lexo me kujdes etiketat dhe të dhënat e sigurisë mbi të gjitha produktet kimike që përdorni
- përdorni makineri pune me djegie të brendshme të pajisur me dispozitivë shkarkimi të përshtatshme për karburantin e përdorur

PLEHERIMI

Rreziku vjen për shkak të manipulimit të plehrave kimike në format e tyre të ndryshme (të grimcuar, etj) dhe sidomos nga pluhuri që prodhohet gjatë shpërndarjes së tyre (plehra kimike në forme grimcash shpërndahen me shpërndarëse të plehut kimik të tipit "centrifugë")

Masat e parandalimit dhe mbrojtjes

- kryeni operacionet e pleherimit, duke punuar kur era fryn në mënyrë të tillë, që reja e pluhurit që ngrihet të mos mbulojë punëtorin
- respektoni GJITHMONË KOHEN E RIKTHIMIT NË FUSHE MBAS TRAJTIMIT ME PESTICIDE, dmth kohën që duhet të kalojë ndërmjet trajtimit të fundit dhe krasitjes, etj

RREZIKU KIMIKE GJATE AKTIVITETEVE TE TJERA

Mund te vije nga: tymi i prodhuar nga motorët me djegie të brendshme (kositëse bari, prerse bari, motorr sharre, etj) gjatë pastrimit te oborreve, argjinaturave, etj.
Pluhuri qe ngrihet nga pastrimi i dyqaneve, magazinave, kapanoneve, etj
vajrave lubrifikanti, karburante, vajit te djegur, solucjoni, tymi i saldimit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit te makinerive dhe pajisjeve bujqësore, lyerja me boje, etj

TRETESIT

Përdoren në aktivitetet dytësore dhe per mirëmbajtjen.

Rreziku i helmimit:

- nga gelltitja e produktit
- nga thithja e avujve
- nga kontaktet

është në lidhje me faktorët e mëposhtëm:

- natyra kimike të substancës
- Sasia e perdorur
- gjendja fizike e substancës
- masat e marra gjate punes.

LUBRIFIKANTE

Rreziku është i lidhur me kontaktin e ketyre substancave, për shembull, gjatë mirëmbajtjes së automjeteve dhe pajisjeve.

Vajerat e djegur, përmbajnë sasi të moderuara të mbeturinave metalike qe mund te thithen me lehtësi nga lëkura, në rastin e kontaktit aksidental.

KARBURANTET

Rreziku kimike është i lidhur me mundësinë e thithjes se avujve te karburanteve.

Ajrosni lokalet gjatë pastrimit dhe kufizoni zhvillimin e pluhurit.

Përdorni makineri me motorr te pajisur me dispozitiv shkarkimi për karburantin e përdorur.

Lexoni me kujdes skedat e sigurisë dhe etiketat e të gjitha produkteve kimikateve të përdorura !!!

RREZIKU KIMIKE ZOTEKNIK

Në aktivitetet bujqësore, ushqimi, pastrimi, mjelja, etj, e kafshëve rreziqet kimike për punëtorët mund të identifikohen:

- në përdorimin e dezinfektantëve
- në përdorimin e pesticideve
- në përdorimin e detergjentëve
- shkaktuar nga pluhurat që mund të zhvillohet në keto aktivitete.

DEZINFEKTUES DHE DEZINFEKTANT

Janë përdorur gjatë dezinfektimit dhe disinfestacionit të mjediseve, pajisjeve dhe të kafshëve.

DETERGJENTET

Përdoren sidomos gjatë pastrimit të përditshëm në sistemin e mjeljes, veçanërisht për të hequr yndyrnat dhe substancat e tjera organike të qumështit, të cilat ngelen neper tubacione.

AVULLIM GAZESH

Krijohen kryesisht për shkak të mjedisit veçanërisht të ngrohtë dhe të lagësht që karakterizon ambjentin e brendshëm të stallave, të zonave të trajtura me pleh organik, vaskave që mbledhin ujërat e zeza, etj. Nga fermentimi i plehut organik, formohen gaze helmuese si sulfide hidrogjeni, amoniak, metan, dioksid karboni, etj.

PLUHURAT

Prodohen gjatë pastrimit të bagëtive dhe të stallave. Në pluhurin që ngrihet mund të jenë të pranishëm dezinfektues apo pesticide të përdorura më parë.

Lexoni me kujdes etiketën dhe skeden e produkteve të përdorura gjatë dezinfektimit dhe disinfestimit të mjediseve, pajisjeve dhe kafshëve.

PROGETTO "PUNTO INFORMATIVO CAMPO SICURO"

AGRI – SOLUTION:

Guida pratica per l'informazione dei rischi
specifici dell'agricoltura dedicato al
personale straniero operante nell'azienda
agricola

"RISCHI BIOLOGICI"

ALBANESE

In collaborazione con:

INAIL

ISTITUTO NAZIONALE PER L'ASSICURAZIONE
CONTRO GLI INFORTUNI SUL LAVORO

DIREZIONE REGIONALE
FRIULI VENEZIA GIULIA

Rreziku biologjik

RREZIKU BIOLOGJIK

Rreziku biologjik është mundësia që ka një punëtor për tu semurur nga infeksionet, alergjitë ose helmimi, që vijnë në kontakt me agjentët biologjikë (viruset, bakteret, kërpudhat ...) të pranishëm gjatë punës.

Kontakti me këto agjentë mund të vije ose drejtpërdrejt ose nepermjet qenieve të tjera të gjalla ("vektorëve"), si bagëtite lopet ose delet, derrat, insektet, etj

Në bujqësi, kontakti mund të vije në shumë raste.

Janë burime të mundshme rreziku:

- nga kontakti me tokën, me pluhura dhe ujë të ndotur
- nga plehërimi me plehra organike (bajga, pleh, etj)
- nga prania, në fushat e kultivimit të kërpudhave, sporet e kerpullave që mund të arrijnë përqendrime të larta
- prania e insekteve (mizave, mushkonja, pleshtave, etj)
- kontakti me kafshët e egra (qentë, dhelpër, minj, etj)

ÇFARË DUHET BËRË

- Vaksinimi kunder tetanosit (E DETYRUESHME!)
- Kujdesi i higjienës personale.
- Përdorimi i pajisjeve personale mbrojtëse për tu mbrojtur sidomos gjatë pleherimit me material organik, ose gjate puneve qe ngrejne pluhur (tuta, dorashka, syze, maskë me filtër të tipit "P" dhe çizme).

RREZIQET NGA FAKTORËT BIOTIKË

Faktorët biotikë përfaqësojnë marrëdhëniet ndërmjet organizmave, si konkurrenca, grabitshmëria, simbioza, parazitizmi, etj

Rreziku biotik është i rregulluar nga titulli X i Dekretit Legjislativ nr. 81/08.

Merimangat e drurit

Mund të shkaktojë probleme të frymëmarrjes, asma bronkiale, rinitit alergjik (është një inflamacion kronik i mukozës së hundës), shqetësime.

Pleshtat

Mund të shkaktojë sëmundje të ndryshme të tilla si morbin Lyme (infeksion i shkaktuar nga pickimi i pleshti) dhe Turbekulozin. Parandalimi konsiston në vaksinim kundër TBC në subjektet e ekspozuara dhe përdorimit të substancave për ti mbajtur larg.

CEFAP - INAIL

Gjitarë të vegjël

Pickim i gjitarëve të vegjël mund të shkaktojë sëmundje të ndryshme të tilla si tërbimit. Në zonat në rrezik janë të rekomanduara vaksinimet.

Zvarranikët

Efektet e kafshimit të zvarranikëve në Itali fillojnë nga shenjat e dhëmbëve në zonën e kafshimit, deri në situata më të rënda në të cilat manifestohen edema që i interesojnë pjesën e trrëngut dhe / ose shenja sistematike ose simptoma të rënda (hipertension të zgjatur, gjendje shoku, reagime alergjike, gjakderdhje)

Insektet

Shumica e pickimeve të insekteve mund të shkaktojë dhimbje, kuarje, djegie, ënjtje dhe efekte të tjera të lehta. Megjithatë për njerëzit shumë të ndjeshme mund të shfaqin efekte më të rënda dhe madje të rrezikshme për jetën.

RREZIKU BIOLOGJIK NE ZOTEKNI

Burimet kryesore të rrezikut në blegtori janë:

- Kontakti i drejtpërdrejtë me kafshët dhe derivate të saj (qumësht, bajga, sekrecione, etj).
- pastrimi i drejtpërdrejtë i bagëtive (larja, krehja, etj)
- heqja e mbeturinave dhe e bajgave, pastrimi i stallave, etj.
- gjate mjeljes ;
- gjate kujdesit dhe administrimit te terapive per kafshët e semura;
- nga prania e insekteve dhe parazitëve të kafshëve;
- nga kontakti me produktet e ushqimit per kafshet (pluhuri i kashtes, dritherat, etj);
- nga kontakti i drejtpërdrejtë me pajisje të ndotura.

ÇFARË DUHET BËRË

- Shmangni kontaktin me kafshët e infektuara ose me tokën e kontaminuar.
- Vaksinohuni nga tetanosi (E DETYRUESHME!).
- Mbani higjienën personale.
- Mbani paster kafshët dhe mjedisin ku punoni.
- Monitorimi i vazhdueshëm i shëndetit të kafshëve brenda fermës.
- Kontrolli i ushqimit që përdoret për ushqimin e kafshëve.
- Izolimi i kafshëve të sëmurë me masa urgjente.
- Mbrojtja e zonave të lira nëpërmjet kontrollit dhe mbikqyrjes të lëvizjes të kafshëve.
- Dezinfectimi i të gjitha materialeve (automjeteve, veshje, mjete ...).
- Shkatërrimi i kufomave, mbeturinave dhe produkteve të kafshëve të pranishme në zonën e infektuar.
- Përdorimi i pajisjeve personale mbrojtëse për të parandaluar plage që mund të infektohen.
- Përdorimi i pajisjeve personale mbrojtëse për tu mbrojtur gjatë kontaktit me kafshët e infektuara, gjatë pastrimit dhe dezinfectimit të stalles, etj (tuta, perparse, dorashka, syze, maskë fytyre me filter dhe çizme).

PROGETTO "PUNTO INFORMATIVO CAMPO SICURO"

AGRI – SOLUTION:

Guida pratica per l'informazione dei rischi
specifici dell'agricoltura dedicato al
personale straniero operante nell'azienda
agricola

"RISCHI ERGONOMICI"

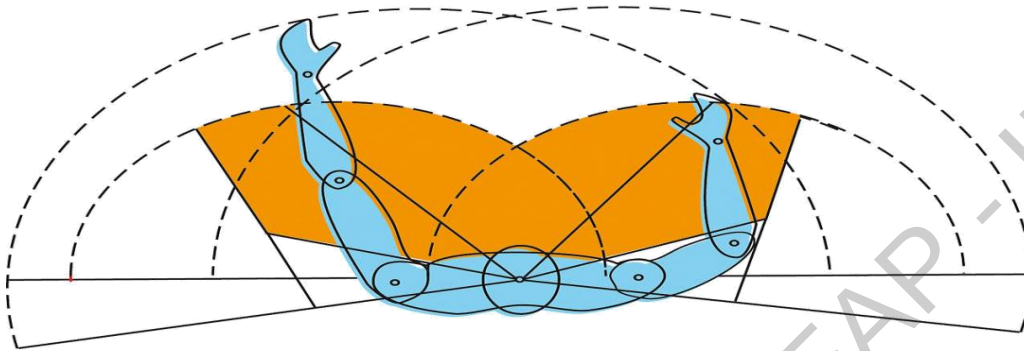
ALBANESE

In collaborazione con:

Rreziqet “ergonomike”

ERGONOMIA

Ergonomia është shkenca që merret me bashkëveprimin e elementeve të një sistemi (njerëzore dhe te tjere) dhe funksionin për të cilin ata janë të krijuar, me qëllim që të rrisë kënaqësinë e përdoruesit, dhe përmirësimin e përgjithshme të sistemit . Në praktikë kjo është shkenca që merret me studimin e ndërveprimit në mes të njerëzve dhe të teknologjisë.

Fjalai "ergonomi" rrjedh nga fjalët greke Ergon (punë) dhe Nomos (sundimi i ligjit). Ajo është përdorur për herë të parë nga Wojciech Jastrzebowski në një gazetë polake në 1857 dhe u riperdor në 1949 nga Murrell, i cili ka përdorur atë për të përshkruar udhëzimet në projektimin e produkteve, shërbimeve dhe mjedisit që plotësojnë nevojat e përdoruesit.

ERGONOMIA:

SHKENCA E HARTIMIT TË PUNËS, PAJISJEVE DHE E VENDEVE TE PUNËS

Pozicjone pune Ergonomike ofrojnë mbështetje për mjedise-intensive pune. Termini Ergonomi përdoret në përgjithësi për të indikuar një ergonomi fizike që lidhet me

vendin e punës (të tilla si karrige komode ose të rehatshme dhe tastiera).

Ergonomia në vendin e punës ka të bëjë kryesisht me sigurinë e punëtorëve, mund të ndihmojë në uljen e kostove, përmirësimin e sigurisë, etj. Nëpërmjet ergonomisë, vendet e punës mund të projektohen në mënyrë që punëtorët nuk duhet të mbajnë pozicjonte të vështira të trupit.

Ergonometria preventive është procesi kërkimor i kushteve të punës që mund të përmirësohet dhe identifikimi i problemeve përpara se ato të bëhen probleme të mëdha. Problemet mund të zgjidhen paraprakisht nga përdorimi i pajisjeve të duhura, veprimtarisë ose projektimit të mjedisit.

LËVIZJA ME KRAHË E NGARKESAVE

Limiti i peshës që mund të ngrini në kushte ideale? (Mbrojtja për të paktën 90% të popullsisë së referencës))

Burrat (18-45 vjet): 25 kg

Gratë (18-45 vjet): 20 kg

Burrat (nën 18 ose mbi 45 vjet): 25 kg

Gratë (nën 18 ose mbi 45 vjet): 15 kg

- Kape ngarkesën me të dy duart, duke mbajtur kembet larg nejrës tjetres në një distancë rreth 20-30 cm.
- Ngrije atë gradualisht nga dysheja deri tek gjunjët dhe që këtu në pozitën e transportit.
- Gjatë ngritjes, mbaje shpinën drejt dhe asnjehere të perkulur përpara, krahët mbaj të ngurtë, këmbët mbaj të perthyera dhe drejtoji gjatë ngritjes.
- Gjatë transportit, nëse është e mundur, mbani ngarkesën të mbështetur mbi trupin, dhe shpërndaje peshën në të dy krahët.
- Nëse është e nevojshme (kur ngarkesa është e rëndë ose e madhe) mbajeni dy veta bashkë.
- Përdorni nëse është e mundur mjete për të ngritur dhe për të transportuar ngarkesat.

Transportimi dhe mbështetja e një ngarkese nga një ose më shumë punëtorë, duke përfshirë ngritjen, tërheqjen, shkarkimin, levizjen ose spostimin e një ngarkese, e cila nga natyra e saj mund të paraqesë një **rrezik lëndimi**, veçanërisht lëndim të shpinës.

Kjo mund të ndodhë nëse ngarkesa është **shumë e rëndë**, është e madhe apo e vështirë për tu kapur, nëse nuk është stabil dhe përmbajtja e saj mund të lëvizë, nëse ajo ka tehe të mprehta, në qoftë se ajo është shumë e nxehtë ose shumë e ftohtë, në qoftë se ajo përmban ndonjë material ose substancë të rrezikshme, në qoftë se ajo duhet të mbahet larg nga trupi.

Sforcoja fizike që kërkohet mund të jetë me pasoja nëse ajo zgjatet për një kohë të gjatë, në qoftë se ngarkesa levizet vetëm me rrotullimin e trupit, mund të rezultojë një lëvizje të papritur e ngarkesës, në qoftë se ngritja është bërë me trupin në një pozicion të paqëndrueshëm, në qoftë se ngritja e peshave është shumë e shpeshtë ose për një kohë të zgjatë.

LEVIZJET E PERSERITURA TE GJYMTYRËVE TE SIPËRM

Mund të sjellin sëmundjet te muskujve dhe te skeletit

- Bëni pushime gjate punës ose, nëse është e mundur, alternoni punë të ndryshme (mos ekspozoni krahët ndaj dridhjeve) për të lejuar një pushim të mjaftueshëm të gjymtyrëve të sipërme (të paktën 10 minuta cdo orë).
- Kapi produktet që do të transportosh fort, por shtrëngoje vetëm me forcen e duhur (mos u sforco më shumë se sa është e nevojshme).
- Në rast të shiritave të transportimit thjesht lereni produktet të bijen në tokë ose në enët e posacme, prodhimet që do të eliminoni mos i shoqëroni me dorë, dhe mos i hidhni, por thjesht leshojn, duke hapur pak gishtat e dorës.
- Nëse është e mundur alternoni të dyja duart gjate punës.
- Bëni ushtrime me gishtat gjatë kohës së pushimeve.
- Mundohuni të mbani një pozicion që tju lejojë të reduktojë sa më shumë të jetë e mundur lëvizjet e bërrylit dhe të pulsit.

GJESTET E PERSERITURA GJATE MJELJES

- Gjate mjeljes manuale kapini gjinjtë e lopes fort, duke i shternguar vetëm sa është e nevojshme për rrjedhjen e qumështit (mos forzoni duart më shumë sesa është e nevojshme).
- Gjate mjeljes mekanike mbajeni makinerinë fort, duke e shternguar vetëm sa është e nevojshme për ta afruar atë tek gjinjtë e lopes (mos forzoni duart më shumë sesa është e nevojshme).
- Nëse është e mundur alternoni duart gjate mjeljes.
- Bëni ushtrime me gishtat gjatë pushimeve.
- Mundohuni të marrë një pozicion që të reduktojë sa më shumë të jetë e mundur lëvizjet e bërrylit dhe të pulsit.

POZICIONI I TRUPI, MBAJTUR PER NJE KOHE TE GJATE

Mund të shkaktojnë sëmundje të muskujve dhe të skeletit

- Beni pushime gjate punes dhe, nëse është e mundur, alternoni punë të ndryshme (qe te mos ekspozojne trupin ndaj drridhjeve) ne menyre qe trupi te shplodhet (të paktën 10 minuta per cdo orë).
- Gjatë pushimeve uluni (në qoftë se punoni në këmbë), ose qëndroni ne kembe (në qoftë se punoni ulur); madje hecni pak.
- Nëse punoni në këmbë, gjate punes, ngrini kembet duke i alternuar ato nje here njerën dhe pastaj tjerën, mbeshtesni kemben ne një mbështetje të përshtatshëm dhe mbajeni ne këtë pozicion deri sa te shfaqen shenjat e para të lodhjes.
- Ndryshoni shpesh pozicion gjate punes, kur eshte e mundur.
- Sigurohuni se ka hapësirë për këmbët (nese punoni në këmbë ose nese punoni ulur) në vendin e punës qe trupi te mos marre pozicion të vështirë (dmth me trupin pak të përkulur përpara).

RREZIQET "RRETHANORE" NGA ORGANIZIMI I PUNES

Janë quajtur "Rreziqet e ndërlidhura", ato rreziqe që lindin nga marrëdhëniet komplekse që krijohen në mes të punëtorëve të ndryshme, midis punëtorit dhe detyrës së tij të veçantë, midis punonjësit dhe ambientit në të cilin ai është i detyruar të punojë. Të gjitha këto ndërveprime janë shkaqe të mundshme të stresit dhe të rendimentit të dobët të punëtorit, që shpesh, për një kohë të gjatë, mund të sjellë në një gjendje pakujdesshmerije me pasoja serioze për sigurinë dhe shëndetin.

Ndër burimet kryesore të stresit në ngarkim të punëtorëve agrarë mund të kujtojmë:

- puna e vazhdueshme
- puna gjatë natës
- levizja manuale e ngarkesave
- DPI jo komfort
- intensiteti, monotonia, vetmia
- nevoja e domosdoshme e njohurive dhe e aftësive të stafit.

Turne të gjatë, pa pushim, duke punuar edhe të shtunave dhe të dielave, do të përcaktojë një situatë të rrezikshme me rritjen relative në rrezikun e aksidenteve.

Mundohuni të përmirësoni kushtet e ambientit të punës dhe të shmangni punën natën (kur është e mundur).

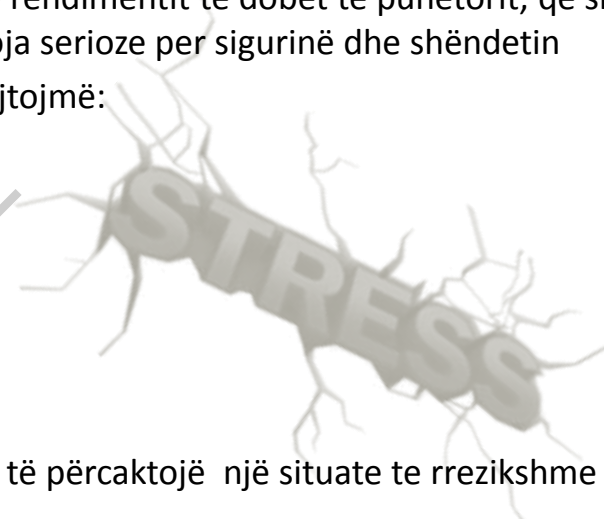
Në rast se punoni natën pushoni në mënyrë të mjaftueshme gjatë ditës.

Përdorni vetëm DPI të nevojshme, ruajini dhe përdorni DPI në mënyrën e duhur.

Mundohuni të alternoni punët, në mënyrë që të bëni punë të ndryshme gjatë ditës (nëse është e mundur).

Bëni pushimet e nevojshme gjatë punës, në marrëveshje me punëdhënësin.

Mundohuni të krijoni një atmosferë miqësie dhe qetësie me kolegët.

PROGETTO "PUNTO INFORMATIVO CAMPO SICURO"

AGRI – SOLUTION:

Guida pratica per l'informazione dei rischi
specifici dell'agricoltura dedicato al
personale straniero operante nell'azienda
agricola

"DPI"

ALBANESE

In collaborazione con:

Paisjet Mbrojtese Personale

PAISJET MBROJTESE PERSONALE (DPI)

1

Kur duhen përdorur?

Vetëm në rast kur ju nuk mund të eliminoni rrezikun.

Degjoni punëdhënësit tuaj!

2

Cilat janë kriteret për zgjedhjen?

I DPI zgjedhen sipas dy kriterëve kryesore:

- *Ne varësi te pjesës se trupit që duhet mbrojtur;*
- *Në varësi të llojit dhe shkallës së rrezikut specifik.*

4

Kur janë në përputhje me ligjin?

Kur ju keni një numër të kërkesave teknike të parashtruara më poshtë:

- duhet të jetë te përshtatshme për te parandaluar rreziqet dhe pasojat e tyre pa paraqitur një rrezik më të lartë;
- duhet të përshtaten me kushtet ekzistuese te vendit te punës;
- duhet të përmbushin nevojat ergonomike dhe te sigurojne shëndetin e punëtorit;
- duhet te përshtaten për tu përdorur sipas nevojave;
- duhet të plotesojne kërkesat thelbësore të sigurisë, qe do te thote, që duhet te jene në përputhje me standardet e Dekretit Legjislativ 4 dhjetor 1992 n. 475 (CE) dhe te modifikimeve te mëvonshme.

3

Si klasifikohen?

1. Kategorja e pare - rrezik i lehte - i vetë-certifikuar nga prodhuesi.
2. Kategorja e dyte - rrezik i madh - kur pjeset ne rrezik jane per shembull sytë, duart, krahët, fytyra - materjalet mbrojtese duhet te jene të vërtetuara nga nje organ inspektues kompetent i autorizuar dhe i njohur nga organet kompetente.
3. Kategorja e trete - rrezik shume i lartë - përfshin të gjitha mjetet e mbrojtjes personale DPI per frymëmarrjen dhe per mbrojtjen nga rreziqet vdekjeprurëse.

KLASIFIKIMI I PAISJEVE MBROJTESE PERSONALE (DPI) SIPAS ZONËS SË TRUPIT QË DUHET TE MBROJME

KUR?

Mbrojtja e rrugëve të frymëmarrjes

Mbrojne rruget e frymëmarrjes nga substancave të dëmshme (gazrat, pluhurat, avujt) dhe sigurojnë një frymëmarrje normale. Në përgjithësi janë maska që mbulojnë komplet fytyrën, maska që mbulojnë vetëm gojen dhe hundën, që ndryshe quajmë gjysëm maska, maska kundër pluhurit dhe aparate për frymëmarrjen.

Vini Re: në mjedise të izoluar mund të kenë nevojë për të përdorur bombola ajri për frymëmarrjen: pyesni punëdhënësit tuaj !!!

Gjate trajtimit, sterilizimit dhe pastrimit të mjediseve me lëvizje të kufizuar (kapanoneve, cisterna, etj).

Mbrojtja e syve

Përfaqësohen nga syze mbrojtëse, maska që mbulojnë sytë, maska që mbulojnë komplet fytyrën, janë të dobishme kundër spicave që mund të hyjnë në sy, materialeve të nxehta ose kaustike, ose materialeve gërryese.

Gjate punëve mekanike, dhe gjate përdorimit të sharrave elektrike ose motorr sharrave, gjate krasitjes dhe mbledhjes së ullinjëve dhe pemëve të ngjashme, si dhe pastrimi i zonave rurale me prerese bari (dicipuljatore).

Mbrojtja e dëgjimit

Janë të nevojshme kur ju nuk mund të zvogëloni zhurmën nën 85 dB (A) të përditshme mesatarisht. Mund të përdoren kufjet kundër zhurmave (mund të kombinohet me helmetë pune të pajisur me radio), ose tapa për veshet të lidhura me një zinxhir, dhe harqe.

Eshtë e ndaluar përdorimi i kufjeve kur jeni duke ngare mjetet në rrugët publike!

Kur jeni duke ngare traktorët bujqësorë pa gabine, traktorët me zinxhire, dhe gjate punës me motorr sharre dhe prerese bari, etj.

KLASIFIKIMI I PAISJEVE MBROJTESE PERSONALE (DPI) SIPAS ZONËS SË TRUPIT QË DUHET TE MBROJME.

Mbrojtja e gjymtyrëve të sipërme

Mbrojtja e gjymtyrëve të sipërme është e garantuar nga llojet e ndryshme të paisjeve mbrojtëse personale DPI: dorashka (të cilat mbrojnë nga rreziku mekanik, elektrike, elektrostatische, kimike, biologjike, nga të ftohtë, nga të ngrohtë dhe nga dridhjet), **palmare te sigurise** dhe mengore ose dorashka deri te berrylat. Dorashkat mund të jenë të materialeve të ndryshme të tilla si plastike, gome, lëkurë dhe materiale dielektrike (izolim elektrik).

Nevojiten për të mbrojtur këmbët duke ruajtur sigurinë dhe garantojnë stabilitetin e mirë të punëtorit. Përfshijnë: këpucë, mbrojtëse gjunjesh, mbrojtëse për kercirin e kembes, kepuce ku thembra mund të lëvizë lirshëm, mbrojtëse të lëvizshme për kycin e kembes. Kepucet e pershtatshme në punë me rrezik të lartë (kantjeret e ndërtimit, kantjeret në rrugë, ofcinat mekanike, ofcinat metalurgjike, etj) duhet të plotësojnë kërkesat e mëposhtme: stabilitet të mirë, të zberthehen lehtë, maja e kepuces duhet të jete rezistente ndaj perplasjeve, sholli duhet të jete rezistent dhe të mos shpohet lehtë dhe të mos jete i rreshkitshem, duhet të mbrojnë kembet nga i nxehti dhe nga i ftohti, mbrojtëse të buta për thembrat, mbrojtëse të buta për kycet e kembes, mbrojtjes kundër kërpudhave dhe mykut të kembeve dhe mbrojtjen ndaj ngarkesave elektrostatische.

Mbrojtja e gjymtyrëve të poshtme

KUR?

Gjate puneve të tipit mekaniko bujqësor gjate punes me pleh organik, gjate kujdesjes për shëndetin dhe higjienen e kafshëve. Ne të gjitha hapat që lidhen me përdorimin e pesticideve, plehrave kimike ose organike.

Gjate të gjitha puneve të tipit mekaniko – bujqësor, kur ngisni makineritë bujqësore, gjate të gjitha puneve që kryeni në fushë apo në serre.

KLASIFIKIMI I PAISJEVE MBROJTESE PERSONALE (DPI) SIPAS ZONËS SË TRUPIT QË DUHET TE MBROJME.

KUR?

Mbrojtja e trupit dhe e lëkurës

Për të mbrojtur trupin paisjet mbrojtëse personale DPI janë të shumëfishta: veshje mbrojtëse (kundër rreziqeve mekanike, kimike, biologjike, kunder nxehtesise, kunder rrezatimit, etj), paisje mbrojtëse per trungun dhe per barkun (xhaketa apo perparese) dhe paisjet mbrojtëse per lëkuren (krem mbrojtës, pomade).

Gjate punes ne fushe, gjate punes neper qelite frigoriferike, dhe gjate punes qe përfshin ekspozimin ndaj pluhurave, tymit ose avujve dhe bigorit me yndyrë, të cilat ekspozojnë drejtpërdrejt trupin me substancave ose pergatitje të rrezikshme si toksike, të dëmshme, korrozive ose irrituese. (pleherimi i tokes, kujdesi per kafshët, etj.).

Mbrojtja e kokës

Helmete pune / përkrenare, qe përbëhet nga pjesët e mëposhtme: rripa sigurimi qe mund ta lidhim helmeten nen mkeker dhe mbulese mbrojtëse kunder djerses, ajo duhet të përmbushë kërkesat e rezistencës te mjaftueshme dhe te mos shpohet lehte, duhet te jete rezistente ndaj goditjeve dhe duhet te lejoje nje ajrim të mirë te kokes. Helmeta (ose përkrenare) duhet të jetë në përputhje me përdorimin e pajisjeve mbrojtëse personale DPI te tjera si kufje ose vizjere dhe duhet të jetë e rregullueshme në lartësi dhe gjerësi.

Puna në lartësi, mbi fuci ose vaska , në punen per mirëmbajtjen e gjelbër, gjate levizjes së ngarkesave nga lart.

KLASIFIKIMI I PAISJEVE MBROJTESE PERSONALE (DPI) SIPAS ZONËS SË TRUPIT QË DUHET TE MBROJME.

KUR?

Mbrojtja nga rreziku i renjes nga lartësite

Bejne pjese në kategorinë e trete, sepse rreziqet e rënies nga lart mund tju shkaktojë dëmtime të rënda fizike punëtorëve; prandaj janë subjekt i procedurave të veçanta të certifikimit. Këto pajisje mbrojtese personale DPI janë: rripa sigurimi, dhe rripa sigurimi te pajisur me nje litar qe mund te fiksohet ne nje vend stabel. Pajisje mbrojtese personale DPI janë të nevojshme jo vetëm në prani të rrezikut të renjes nga lart, por edhe për punëtorët të cilët veprojnë brenda puseve dhe/ose cisternave. Pika ku fiksohet rripi i sigurimit duhet të jetë vendosur në mënyrë që të sigurojë efektivitetin e një sistemi për mbrojtjen nga rënja dhe bie nën juridiksionin e përdoruesit.

Gjate punes në lartësi (më e madhe se 2 m), punes mbi pjataforma ajrore, mirëmbajtjes se kapanoneve dhe cisternave.

Mbrojtja nga përplasjet Punëtorët që punojnë në kantjeret e ndërtimit apo sheshe, neper rrugë, neper hekurudhat, aeroportet apo vendet e punës ku shikimi eshte i kufizuar, janë të detyruar qe të përdorin "veshje fosforeshente qe dallohen nga larg" si gjate ditës ashtu dhe gjate natës. Përdorimi i pajisjeve mbrojtese personale DPI fosforeshente i bën më të dukshem këta punëtorë duke kufizuar rrezikun e perplasjeve.

Gjate ngarkimit dhe shkarkimit te automjeteve dhe makinave bujqësore, kur jeni duke ngare makineri bujqësore mbi rrugët publike, gjate mirëmbajtjes te zonave të gjelbra marginale dhe mirëmbajtjen e gjelbër urbane.

PUNEDHENESI

Eshte i detyruar: të verë në dispozicion të punëtorëve, sipas normave të higjenës ne pune, pajisjet e përshtatshme per mbrojtjen personale; ti ruajne ato në kushte të përkryera higjienike dhe te jene gati për përdorim.

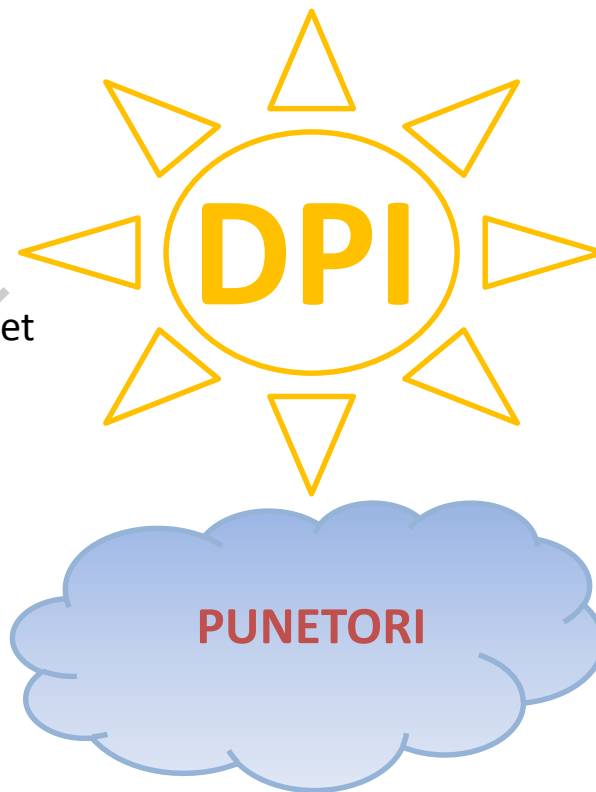
PERGJEGJESI PER PARANDALIMIN DHE MBROJTJEN

Ka detyrimin për tju dhënë informacione punëtorëve mbi pajisjet mbrojtëse personale qe duhet te perdorin

Eshtë i detyruar të përdori pajisjet mbrojtëse personale. DPI vetëm për qëllimin e synuar, eshte i detyruar te kujdeset për ato, nuk duhet te beje ndryshime dhe duhet të raportojë çdo difekt apo problem specifike; për disa lloje të pajisjeve personale mbrojtëse punetori është i detyruar që t'i nënshtrohet programeve të trajnimit qe te mesoje perdorimin e tyre.

PËRFAQËSUESI I PUNËTORËVE PËR SIGURINE

Përfaqësuesi i Punëtorëve per Sigurine (RLS) merr pjesë në përzgjedhjen e Pajisjeve Personale Mbrojtëse.

PROGETTO "PUNTO INFORMATIVO CAMPO SICURO"

AGRI – SOLUTION:

Guida pratica per l'informazione dei rischi
specifici dell'agricoltura dedicato al
personale straniero operante nell'azienda
agricola

"SEGNALETICA" ALBANESE

In collaborazione con:

Sinjalet e sigurise

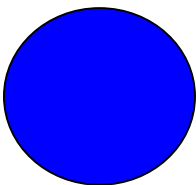
SINJALET E SIGURISE: FORMAT DHE NGJYRAT

Shenjat e ndalimi

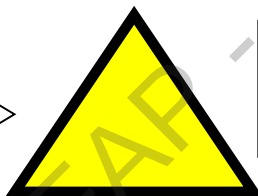
Kane formë të rrumbullakët, figure të zeza mbi një sfond të bardhë; ane te kuqe

Shenjat e detyrueshme

Kane formë të rrumbullakët, figure të bardhë në një sfond blu

Shenjat paralajmëruese

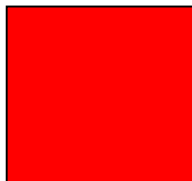
Kane formë trekëndëshe, figure të zeza mbi një sfond të verdhë me ane të zeza

Shenjat e shpëtimit

Kane forme katrore ose drejtkëndëshe, figure të bardhë mbi një sfond jeshil.

Shenjat e pajisjeve të zjarrit

Kane forme katrore ose drejtkëndëshe, figure të bardhë mbi një sfond të kuq

SHENJAT E NDALIMIT

Ndalim kalimi

Ndalohet Duhanpirja
Ndalohet pirja e duhanit
dhe
përdorimi i flakës

Mos e shuaj zjarrin
me ujë

Uji jo i pishem

Mos prek

Ndalohet hyrja personave
të paautorizuar

Ndalohen rimorkjot ne
levizje

Mbrojtje e detyrueshme
e rrugeve te
frymëmarrjes

Këpucë te
sigurise te
detyrueshme

Dorashka mbrojtëse
të detyrueshme

Mbrojtje e
detyrueshme e trupit

Mbrojtje e
detyrueshme e
fytyrës

Mbrojtje personale e
nevojshme kundër
renjes

Mbrojtje e nevojshme
e syve

Helmetë sigurie e
detyrueshme

Mbrojtje e
detyrueshme e
degjimit

Kujdes

Kalim i detyrueshëm
për këmbësorët

SHENJAT PARALAJMËRUESE

Material që ndizet
lehte ose me
temperaturë të
lartë

Material eksploziv

Substanca helmuese

Substanca korrozive

Substanca të dëmshme
apo irrituese

Ngarkesa pezulluar

Tension elektrik

Kujdes

Material i djegshëm

Mjete në levjzje

Rrezik pengimi

Rezim nga diznivele

Rrezatimi jo-
jonizues

Temperaturë e ulët

Rrezik biologjik

SHENJAT E SHPËTIMIT

Rruga/ Dalja e urgjencës

Ndiq drejtimin

Ndihma e
shpejtë

Barelë

Dush Sigurie

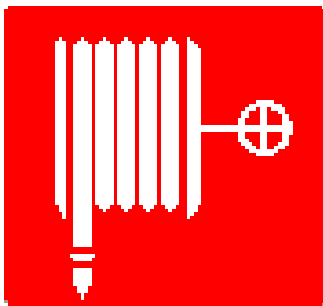

Laj syte

Telefoni për shpëtim
dhe ndihmën e parë

SHENJAT E ZJARRIT

Tub për lokalizimin e zjarreve

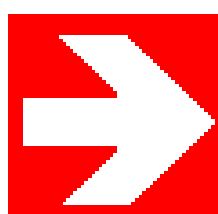
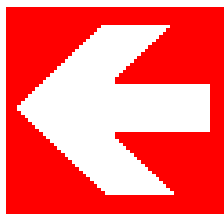
Shkalle

Bombul zjarrfikëse

Telefon për
luftimin e zjarrit

Drejtimi për tu ndjekur

(Tabele qe ju shtohet tabelave te mesiperme)

SINJALIZIMI ME GESTE

Start, Kujdes, prizë e komandës

NDAL, ndërprerje, mos lëvis

FUND i veprimeve

Lëvizjet vertikale

NGRIJE

ULE

DISTANCA VERTIKALE

Levizjet horizontale

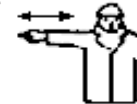
PERPARA

MBRAPA

DJATHTAS me sinjalizues

MAJTAS me sinjalizues

DREJTIM HORIZONTAL

Rrezik

RREZIK STOP ose ndalim urgjent

LEVIZJE E SHPEJTE

Gjestet konvencionale të përdorura për të treguar që lëvizjet janë kryer më shpejt

LEVIZJE E NGADALTE

Gjestet konvencionale të përdorura për të treguar që lëvizjet janë kryer më ngadale

SINJALIZIM VERBAL

"via"	Për të treguar se ka filluar operacioni.
"alt"	Për të ndaluar ose për të përfunduar një lëvizje.
"ferma"	Për të ndaluar operacionet.
"solleva"	Për të ngjitur një peshë.
"abbassa"	Për të zbritur një peshë.
"avanti" "indietro" "a destra" "a sinistra"	(Nëse është e nevojshme, këto urdhëra duhet të koordinohen me sinjalet përkatëse të dorës)
"attenzione"	Për të urdhëruar një stop ose një ndalesë urgjente.
"presto"	Për të përshpejtuar një lëvizje për arsye sigurie.